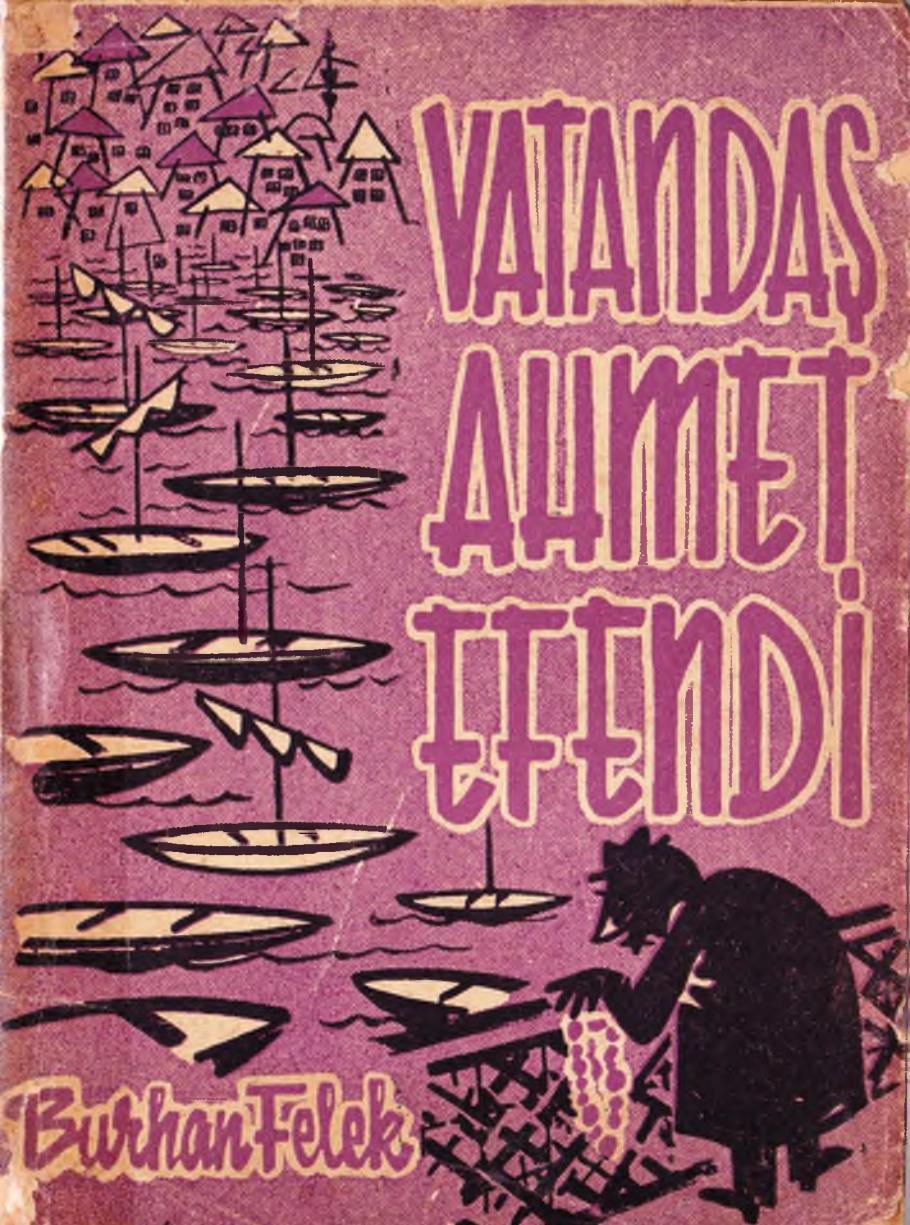
VATANDAŞ AHMET EFENDİ

Burhan Felek

Akbaba

MİZAH YAYINLARI

Yirminci
Kitabını
Sunar

VATANDAŞ AHMED EFENDİ

BURHAN FELEK

VATANDAŞ AHMED EFENDİ

Sıcaklar adamı terletir... Cereyanda kalırsa soğuk alır. Aksırır, tıksırır... Dikkat ederse soğuk almaz... Sıcak alır... Beynine vurur. Âsabı gerilir. Her şeye hiddet eder. Neye hiddet eder?. Her şeye içerler. Yolda giden adamlara, yolda duran adamlara, tükürcn adamlara, tükürmiyen adamlara, ağlıyan çocuğa, bağıran kadına, vapur düdüğüne, «yağlıboyaaa!» diye yol istiyen hammallara... Yellim yelâlim sokakta gezen kadınlara... Ağzını örten bacılara... Zerzevatçı dükkânından kara yüzünü havaya diken patlıcana, buruşmuş bamyalara, kol gibi boy gösteren asma kabaklarına, başkaları hesabına kızaran domatese, «tatlıyım» diye ağzımıza girip dilimizi yakan bibere, hâlâ kendini nimetten saymakta devam eden fasulyeye, rengi yerinde, fakat ekşi tabiatli tüylü tüysüz şeftalilere, cırtlak eriğe, armuda... Akçesine de, Mustabeyine de... Ahlatına da... Hışırından geçkinine kadar karpuza, keleğinden olgununa kadar kavuna kızar. Olur mu?.. Olur. Bir kere insanın siniri oynamasın; ateş başına vurmasın.

Ahmed Efendi... kendi halinde bir vatandaştır. Ne oburdur, ne yeleze... Ne sessizdir, ne geveze. Vakit geçirmek için 33 lü tesbih çeker, kabak çekirdeği yer, pehlivan masalları okur... Karınca seyreder... Köprüden sarkıp, delikten geçen teknelerin içine tükürmek merakıdır. Kirletmek için değil, bakalım nişan alabiliyor muyum diye?.. Kimseye zararı yoktur. Kendine bile! Şurasına burasına konan sinekleri mecbur kalmadan kovmaz. Sakin bir adamdır. Amma bu yaz... Biraz başını dinlemek istemişti. Baş nasıl dinlenir?..

Bunu herkes kendine göre yapar... Kimisi 24 saat gramofon çalar. Kimisi 24 saat çocuğu ağlatır... Kimisi 24 saat uyur, kimisi 24 saat kâğıd oynar... Kimisi 24 saat önüne gelenle kavga eder...

Vatandaş Ahmed Efendi, sessiz sadasız bir yerde oturup nefes almak ve düşünmeden başını dinlemek ister. Bunda da hakkı vardır. Çünkü vatandaş Ahmed Efendinin başı büyük değildir. Aklı da karaborsacı parası gibi bol değildir. Bazan beş kere beşin ne ettiğini bulamıyacak kadar yalınkatlaşan beyni bir küçük ayva kadardır. Eti ne, budu ne?...

Vatandaş Ahmed Efendinin işi hem kolay, hem güçtür. Aktariye satar... Şimdi her şeye bir etiket, her etikete bir çok metiket lâzım... Gerçi vatandaş Ahmed Efendi okur yazar adamdır amma, o, yalnız okur... Yazıya gelince, harfler, rakamlar gözüne umacı gibi görünür. Vatandaş Ahmed Efendi bunlara da kızar... A harfini hiç sevmez. Allah esirgesin darağacı gibi bir şeydir. B, hele B sütyeni düşmüş Tombul Teyzenin göğsünü hatırlar. C (dön baba dönelim) diye bir çiçek tohumu vardır, onun gibi kıvrılmış, acayib bir şeydir. En çok sinirine dokunan K harfidir. Bacaklarını yaymış, kollarını iki yana açmış kafasız bir adamın kumda rahatlamasını andırır... M harfini gördükçe eski konakların yuvarlak başlı demir parmaklıklarını hatırlar. T bir tokmak, P bir balta tesiri yapar. S gördükçe içi gıcıklanır... Solucan kıvranır gibi gelir...

Rakamlardan 1 i sever... İnce, narindir. 2 yi diz çökmüş terbiyeli bir çocuk gibi görür... 3 ten akreb görmüş gibi tiksinir. 4 ü aklı almaz... En çok içerlediği şu mankafa 9 dur. Bir türlü 10 olamaz. Ve hep bunlardan dolayı vatandaş Ahmed Efendi bu yaz dinlenmek için Bostancı taraflarında bir yan yolda yazlığa gitmiştir... Evin yanında komşuları, önünde şosesi, arkasında bahçesi... Ve cephesinde genişçe bir terasası vardır. Size büyük çizgilerile şemailini çizdiğim vatandaş Ahmed Efendi işte bu terasalı evde başını dinlemek ister. Nasıl dinler?

Gecenin sükûneti de Ahmed Efendinin sinirine dokunur. Sükûneti değil de sükûnet ümidi. Uzaktan bir evdeki çocuk doğurur gibi inliyen kadın hanendenin, «İçimde bir sızı var» şarkısı ile âsabı oynar. Acaba kum sancısı, doğum ağrısı mı? diye musikiye de kızar... Arkasından astımalı bir lokomotifin:

— Öf, öf, öf, öf!... Öf, öf, öf, öf!... diye çektiğinden şikâyeti içine dokunur. Nedir bu makinelerin çektiği?. diye mahzun olur. Bir aptal horoz... (Akıllısı olmaz ya!) meydana çıkmakta geç kalmış ay dilimini görünce sabah oldu sanıp ötmeğe başlar... Kümes âlemi gün doğdu sanır; ayaklanır... Tavuklar gıdaklar. Kedilerin acı acı flörtleri, bu sükûneti tamamlarken, bövelek yemiş bir buzağı, anasına bağırır. Zavallı inek ne yapsın?... Onun işi süt vermek... Ve derken apış arasına üşüşen at sineklerinin iğnelerile hassas nahiyelerinde hâsıl olan alerjiyi sevda tezahüratı takib eden bir eşek anırır... Tabiat ne güzel şeydir! Ve mahalle bekçisinin sipsivri düdük sesi, gecenin delik deşik olmuş sükûnetini kalbura çeviren türlü seslere nizamî bir ek olarak katılır.

Ahmed Efendinin gecesi dışarıdan bunlarla, içeride burnundan kulağına, kulağından burnuna konan bir karasineğin saygısızlığı ile ağarırken gür sesli bir satıcı:

— Bamya, badılcan, domatiiiiiiyes! diye bağırarak günlük gürültüyü açar. Ondan sonra Ahmed Efendinin zaten gözüne girmemiş olan uyku, büsbütün kaçar...

Vatandaş Ahmed Efendi... Az yiyen bir adamdır... Sabahleyin bir çay... Bir küçük dilim kızarmış ekmek ve bir parça beyaz peynir... Gıdası budur. Çay, gaz hafif olduğundan hâlâ demlenememiş, ekmek kızaramamıştır. Zaten çok da erkendir. Vatandaş Ahmed Efendiyi sabahleyin yeni bir üzüntü bekler. Su kesilmiştir... Komşularda da yok... Depoda da yok... Belki gelir diye bekler... Terasta otururken irili ufaklı altı çocuk:

— Bele bele bâçî, bele bele bâçî... diye hep bir ağızdan

bağırarak oynamakta, yerden toprak alıp birbirinin gözüne atmaktadır. Ne masum oyun?!

Vatandaş Ahmed Efendi herkesin hakkına riayet eden adamdır; amma evinin önünde içtimaat kanununa aykırı toplantılardan da hoşlanmaz. Hele mânasını anlamadığı lâflardan rahatı kaçar. Onun için çocuklara:

— Hişş... Çocuklar... Ne bağırıyorsunuz? diye seslenir.

— Biz bağırmıyoruz... Oynuyoruz be!

— Bu ne oyunu?...

— Bele bele bâçî...

— Ne demek o?

— Ne zaman böyle bağırıyoruz. Kim duyarsa etraftan toplanıyorlar.

— Biraz da başka yerde bağırın!.. Başım ağrıyor benim.

Çocuklar:

— Geçmiş olsun... dedikten ve bir kaç adım uzaklaştıktan sonra tekrar:

— Bele bele bâçî!... diye haykırırlar... Vatandaş Ahmed Efendi küfür etmemek için içeri girer...

Az sonra komşularından birinin bahçıvanı olduğunu söyliyen bir Karadenizli:

— Bizim bey sorayı ki sudan haber var mı?

Vatandaş Ahmed Efendi üç gün evvel bir yakınını dışarıya göndermiştir. Karadeniz uşağının dalgalanan Türkçesini yolcudan haber soruyor diye anlar:

— Pireden bir kart geldi... İşte o kadar.

Adam gider: Arkasından bir kavuncu...

— Bey kavun vereyim mi?

— İstemem...

— Amma şeker gibi...

— İki gün evvel aldıklarımı attık.

— Bunlar başka...

— Amma sen başka değilsin...

— Keserim...

— Kesme istemem...

— Bey... Al bunlardan...

Vatandaş Ahmed Bey bağırmağa başlar:

— İstemiyorum yahu! Allah rızası için... beni rahat bırak... istemiyorum...

— Beyim... Ne bağırıyorsun! Zor ilen paranı mı aldık? Ne adamlar var be!

— Beğenmedin mi?

— Yok... Öyle değil...

— E yeter... Kes de git!

— Keseyim mi?...

— Onu değil...

— Hangisini?.

— Çeneni kes be adam, çeneni!

— Peki beyim... Kızma! Bir şey demedik... Şu kavunlardan...

Vatandaş Ahmed Efendi tekrar içeri kaçar... Herif de inadına...

— Bal kutuları... Baa aaaaaal! diye avazı çıktığı kadar bağırırken telefon çalar...

— Alo...

Kabaca konuşan bir adam...

— Behçet Beyi çağırsana!

— Behçey Bey kim?

— Behçet Beyi bilmiyor musun?.. Çağır diyorum sana!

— Behçey Bey burada yok!.

— Nereye gitti?

— Oldum olası burada Behçet Bey diye kimse yok kuzum...

— Nasıl olur yahu! Orası neresi söylesene!

— Orası neresi sen söyle!

— Odun deposu...

— Belli... Burası aktar Ahmedin evi...

Daha konuşacakken Karadeniz uşağı gene gelir...

— Bey deyi ki... Alay mi edi bizumlen... Su ne zaman gelecek? Onu sori... Şen deyisin ki Pireden geli...

— Hay Allah!. Öyle söylesene!... Akşama doğru gelecekmiş... Boru kırılmış... Unutma! Boru kırılmış...

Ahmed Efendi kahvaltısını yaptıktan sonra şöyle bir deniz kenarında nefes almak için dışarı fırlar... Bir dolmuşa atlar... Bir yalı kahvesine girer. Güneş, zemini tahta bir salasın her masasını yalıyor. Bir sembolik şemsiye aksi tarafı gölgelendiriyor. Oturur... Garson diye dolaşan beyaz ceketli, kara yağız delikanlı, yan masalardaki boyalı saçlı madamlarla meşgul... Bitişik masada dört kişi bir inşaat ihtilâfı görüşüyorlarken... Birisi ötekine:

— Ben senin ne Çingene olduğunu bilirim, der. (Ha şimdi kavga kopacak...) Öteki cevab verir:

— Ben de senin ne ahlâksız olduğunu bilirim...

Tamam... Hadi döğüş!. Hayır... Ve tekrar görüşürlerken birbirine:

— Şerefim hakkiçin! diye teminat verirler.

Vatandaş Ahmed Efendi, kahve kuyruğunda sırası gelmiş müşteri sevincile yakaladığı garsona bir limonata ısmarlar... ve bekler... Beklerken üç tane çocuk... Dört beş yaşlarında... Birbirinin kuyruğunu tutmuş. Ayaklarını tahta döşemeye vurarak... Hep bir ağızdan:

— Düttürü düt, düttürü düt, diye dönüyorlar... Tozlar kalkıyor... Caddeden geçen son model bir Kadillak önündeki kedi yavrusunu çiğnememek için fren yapar. Toprak caddenin tozu kalkarken limonata... tabiî ağzı açık olarak gelir.

Vatandaş Ahmed Efendi, bir yudum içer... Gerisini bırakır. Çünkü niyeti ekşi su içmek değil... Başını dinlemek... Orada biraz oturduktan sonra... Tekrar dolmuşla... ve 50 derece güneş sıcağında evine döner. Yüzünü gözünü... yıkayamaz... Su gelmemiştir.

Az sonra sofraya otururlar... Gazsızlıktan az kızarmış bir patlıcan kızartması yerken içinden...

— Ohhh... Nasıl, zerzevatçı dükkânında burnunu çıkarır mısın? diye patlıcandan öç almağa çalışır...

Vatandaş Ahmed Efendi işte başını böyle dinler,

VATANDAŞ AHMED EFENDİNİN ŞAPKASI..

Dostumuz Ahmed Efendinin bir şapkası vardı. Ve bir kısım frenk ukalâsının dediği gibi ömrü kunduralarile şapkası arasında dolaşmakla geçerdi.

Vatandaş Ahmed Efendi başına çok düşkün olduğundan yazın güneşten, kışın soğuktan ve aklına çok güvendiği için nazardan başını saklamak için bir şapka satın aldı. Avrupa malı. Kurşunî bir şapka. İçinde Solfanino markası... dükkânının adı.

Ahmed Efendi şapkasını pahalı aldığı için gözü üstünde... Rüzgârlı havalarda hemen çıkarıp eline alıyordu. Maazallah ya bir uçarsa!. Uçar mı uçar. Şapkalara da bugünlerde bir hal oldu.

Vatandaş Ahmed Efendi, biliyorsunuz, yazlıktadır. Akşamları dükkânı biraz erken kapayor. Yedi vapuruna yetişiyor. Bugünlerde nedense çokça satılan kına ile çamaşır çividinden ve tahtakurusu, pire tozundan başka mal alışverişi olmadığından işleri erken bitiriyordu.

Vapura geldiği zaman, yolcular henüz çıkmış, kapılar açılmıştı. Vatandaş Ahmed Efendi bir elinde Cumhuriyet gazetesi, öteki elinde bir karpuz olduğu halde yolcular arasında gidiyorken şapkasına bir şey dokunuyor. Şapka mühim... Dönüp bakıyor. Birisi bir badana fırçasile arkadan gelirken, fırça ilişmiş.

Vatandaş Ahmed Efendi:

— Kardeşim... dikkat et... diyor.

Kardeşi ise kendisine:

— Ne oldu?. Kafanı mı kırdık? diye cevab ediyor.

Vatandaş Ahmed Efendi mülâyim adamdır. Kavga gürültüyü sevmez.

— Hayır. Kafamı kırmadınız, şapkamı kirletiyorsunuz.

— Badana fırçası pis midir? Sokak süpürgesi mi bu?

— Peki canım!. Öfkelenme!

— Öfkelenme mi?. Neden öfkelenmiyeyim?.

— Kızma kardeşim!. Öfkelen istersen. Naapıiyım, bilmem ki...

— Ne yapacaksın? Kafanı çek.

Ahmed Efendi, kafasını yana çeker... fırçalı adam ilerler. Arkasından birisi vatandaş Ahmed Efendiyi itmektedir. Dönüp bakar... bir kadın:

— Bayan... ne itiyorsun?

— Kim itiyor?

— Ne bileyim ben. Arkamdan siz geliyorsunuz.

— Ben kimseyi itmem. Hadi yoluna git!. (ve gene iter).

Vatandaş Ahmed Efendi, böyle şeylere alışıktır. Sabreder, yoluna devam eder. Vapura girdikleri zaman herkes salona çilyavrusu gibi dağılır. Pencere önlerini işgale çalışır. Ona muvaffak olamıyanlar sıra başlarını tutarlar. Evvel girmiş olan biri geride kalana:

— Haşmet!. Ayol yürüsene Haşmet!. diye seslenir.

Haşmet dediği adam... sıska, ufak tefek... gayet ağır yürüyen bir adamdır. Afyonlu gibi cevab verir:

— Geliyorum... acelen ne?.

— Ne olacak?. Yer bulamıyacaksın. Ayakta kalacaksın...

Bay Haşmet acele ile vatandaş Ahmed Efendinin topuğuna basar. Ahmed Efendi aldırmaz... yürür, bir kanapede öyle bir yer seçer ki karşısındaki ağlı rafta yer olsun. Karpuzu yerleştirir... üstüne şapkasını koyar. Fakat Ahmed Efendinin başından daha büyük olan karpuza şapka küçük gelir. Rüzgârda uçabilir. Onun için karpuzun sağına koyar. Kendi de karşısına oturur. Gazetesini açar. Bir cinayet haberini okumaya başlar. Yan pencere açıktır. Önünde oturan adam sigarasını yakmıştır. Rüzgâr sigara külünü Ahmed Efendinin gözüne serper... canı yanar... döner ve:

— Sigaranın külleri gözüme girdi, der.

Sigara sahibi:

— Gözünü kapa da girmesin, der.

Vatandaş Ahmed Efendi:

— Gözü kapalı gazete okunur mu? Pencereyi kapasanız...

— Patlayalım mı?

— Estagfirullah...

Cinayet haberi çok heyecanlıdır. İki defa okur. Çünkü vatandaş Ahmed Efendinin gözleri zayıftır. Gözlüğü de yoktur. Zor ve ağır okur. Vapur da iskeleye varır.

Vatandaş Ahmed Efendi, kalkar. Şapkasını almak ister. Allah Allah şapka yerini değiştirmiş. Karpuzun soluna geçmiş. Olur a... Karpuzu alır koltuğuna. Hani iki karpuz bir koltuğa sığmaz derler. Vatandaş Ahmed Efendi için bir tanesi de güç sığar. Şapkayı da eline alır. Belki vapurdan çıkarken badana fırçası tekrar şapkasını kirletir diye... Yavaş yavaş iskeleyi bulur. Şapkasını başına giyer. Şapka tepesinde kalır. Çıkarır bakar... kendi şapkası. Markası da, astarı da, rengi de o... ama... kimbilir... belki de terden küçülmüştür...

Haaa! Saçları uzamış olacak. Ahmed Efendi dolmuş sırasına girer... Yarım saat kadar bekledikten sonra bir arabaya girmeye muvaffak olur. Şapkası başında... karpuzu kucağında... eve varır.

Aynada şapkasını bir kere daha dener... küçük efendim... ama şapka aynı şapka... baş büyümediğine göre saç büyümüştür... der.

Karpuz, hışır çıkar... ama serinlemek için Ahmed Efendi hışır karpuzu atmaz... para vermiş almıştır. Kabahat kimde? Kendisi seçmiştir karpuzu. Bu felsefe ile karpuzun yarısını yer...

Ertesi gün Ahmed Efendi berbere gidip zaten az olan saçlarını kestirir. Şapka gene başına oturmaz... hükmeder ki bu şapkalar da yıkanmış gömlek gibi çekiyor.

Bir hafta kadar Ahmed Efendi şapkasından şikâyet eder. Arkadaşları:

— Fena şapka almışsın... çekmiş... derler.

— 37 kâğıd verdim, iyi şapka aldım. derse de kimse dinlemez.

Gene bir akşam vapura biner. Bir elinde şapkası, öteki elinde torbası... torbayı file rafa koyar... şapkayı da yanına... cebinden gazetesini çıkarır. Okumaya başlar. Vatandaş Ahmed Efendi için birinci mevkide oturup gazete okumak bir lükstür. Gazeteyi okurken aklı başka yerdedir. Sinameki satışı arttığına dikkat etmiştir. Balmumu arayan da çoğalmış. Sebebini keşfedemez. Vapur iskeleye yanaşır. Ahmed Efendi kalkar şapkasına el atarken öbür taraftaki yolculardan iri yarı birisi... şapkayı yakalar...

— Sende utanma yok mu?

— Neden sordunuz?

— Elâlemin şapkasını almağa sıkılmıyor musun?.

— Bu şapka benim azizim...

Öteki:

— Hâlâ söylüyor yahu?.. der şapkayı alır... kendi kafasına giyer...

— Nasıl şapka kiminmiş, gördün mü?.. Sen de giy bakayım!

Ahmed Efendi de şapkayı giyer... ama biliyor. Başına küçük gelir...

— Gördün mü? afana uyuyor mu?

— Çekmiş de ondan...

Adam:

— Allah Allah!. hâlâ ısrar ediyor... diye şapkaya el uzatır. Vatandaş Ahmed Efendi:

— Ama kardeşim bu şapka benim. Bak içinde Solfanino yazıyor. Ben Galatada... dur bakayım... Galatada şeyden aldım...

— Ver şapkayı da karakola düşmiyelim...

— Ama ben bu şapkaya 37 kâğıd verdim kardeşim... müsaade et, bak anlatayım...

Etrafta toplanırlar.

— Ver ver... mesele çıkarma!. Zaten başına da uymuyor işte!.. derler...

Vatandaş Ahmed Efendi kavga gürültüden hoşlanmaz...

— Al! Başına çal... canına karîm olsun inşallah! der... herif şapkayı alır... ve üstelik:

— Hâlâ söyleniyor. Utanmaz herif... rezil... Kendi eski şapkasını âlemin yeni şapkasile değiştiriyor...

Ahmed Efendi afal afal bakarken rafın öbür ucunda şapkasını görür, şaşırır:

— Nereden de oraya gitmiş? der alır başına giyer... tuhaf şey!

Sinirden başı ufalmış galiba! Şapka eskisinden daha büyücek gibi gelir... ama bu şapka artık bir akıl ermez dâva olduğu için zihnini yormaz. Dünya bu! herşey gibi şapkalar da küçülüp büyüyor, demek.

Dışarı çıkar... kalabalık arasında giderken arkasından aynı adam:

— Versene o şapkayı bakayım... diye seslenir.

Vatandaş Ahmed Efendi sabırlıdır ama sabrın da bir hududu var... İçerler:

— Ama kardeşim... bu da mı senin?... derken öteki elini uzatıp şapkayı başından alır...

— Ne alıyorsun yahu! İşte senin şapkan başında... benimki de başımda...

— Sus be!... (içine bakarak) bu da benim...

— Kuzum... bu şapka kundura gibi çift olmaz ki... herkesin bir başı olur, bir şapkası

— Benim bir başım var... iki şapkam var. Yasak mı?

— Demek bu şapka da senin?

— Benim ya?..

— Peki affedersin birader, benim şapkam nerede?

— Haa! Bak onu sana söyliyeyim. Sen bir hafta evvel benim bu başımdaki şapkayı alıp gitmişsin. Ben senin eski şapkanı buldum. Başıma giydim. Seni gözetliyordum... nihayet bugün enseledim... şapkamı aldım...

— Hangisi kardeşim... ben kimsenin şapkasını alacak

adam değilim... ben attariye tüccarı Ahmed... kime sorsan bilir...

— Beni de... Sakatçı Ali Bey...

— Memnun oldum Ali Bey... ama benim şapkam nerede?

— Haa! dinle onu da... senin şapka bizim evde... bende iki şapka vardı, hani şapka gelmiyecek dediler. İki tane aldımdı. Birisi (başındakini göstererek) bu, öteki de (elindekini göstererek) bu...

— Ben şimdi ne yapayım? Başı açık mı gideyim?.

— Vallaha! ne istersen yap... benim evim... Kurbağalıderede, caddede 38 numara... kime sorsan gösterirler. Yarın öğlene kadar evdeyim... gel şapkanı al...

— Akşam gelsem olmaz mı?.

— Sekizden sonra gel...

Vatandaş Ahmed Efendi o akşam evine başı açık gider. Ertesi gün de işine öyle gider... akşam sekizde bir taksiye biner. Sakatçı Ali Beyin evini bulur... dediği gibi eski şapka meydana çıkar... hayret... hep aynı fabrikanın ismi... kaç tane aynı şapkadan getirmişler! Başına giyer... Oooh! ta kendisi... Sevinir .

— Teşekkür ederim... kusura bakmayın! Sıcaklar... yorgunluk...

— Evet ama insan başkasının...

— Bilerek almadım kardeşim... teşekkür ederim. Allahaısmarladık.

— Yook! Dur bakalım... sen benim yeni şapkamı tamam bir hafta giydin... ben senin eski şapkanı bir gün bile giymedim... Ver bakalım on beş kâğıd kira.

Vatandaş Ahmed Efendi şaşırır... al aşağı vur yukarı iki buçuk kâğıda sulh olurlar... Vatandaş Ahmed Efendi şapkasına kavuşur...

VATANDAŞ AHMED EFENDİ PLÂJDA...

Vatandaş Ahmed Efendi, bütün kocakarı ilâçlarına rağmen romatizma çekerdi. Kâh koluna, kâh dizine ağrılar girer, aspirini leblebi gibi yutar.. ama bir türlü rahat edemezdi. Arkadaşlarından Fındıkçızade Süleyman Bey bir doktor sağlık verdi. Genç bir doktor ama kuvvetli. Rivayete göre kötürümleri yürütüyormuş. Ahmed Efendi o doktora gitti, muayene oldu.

— Denize girer misiniz?

— Hiç girmedim.

— Neden?.

— Bilmem.. âdetim değil.

— Kum banyosu?.

— Onu da yapmadım.

— Sebeb?

— Utanırım doktor bey.

Doktor güldü.. Ahmed Efendi muhafazakâr bir adamdı.

— Radyoaktivitesi fazla bir plâjda birkaç gün güneşleyin! Günde bir iki banyo alın...

Doktorun vizitesini verdi, çıktı. Söylediklerini de yapmadı.. Ama birkaç gün sonra ağrıları arttı... Baktı ki olacak gibi değil... Doktora tekrar gitti. Doktor, Marmara sahilinde plâjlı bir kasabada bir hafta kalmak üzere rejim verdi...

— Kuzu eti, dana eti, piliç eti yok. Bol su içiniz. Güneşte kızarmalı...

Vatandaş Ahmed Efendi o plâjlı kasabaya gitti, otel i buldu. Dört köşe bir bina. Kapıdan içeri girince amonyak kokuyor. Orta katta bir oda ayırdılar. Denize yan bakıyor. Oda büyük.. İçeride üç yatak var.

— Ben yalnız yatarım, dedi.

Otelci de:

— Çift yatak parası alırız.. odayı size veririz, dedi. Mutabık kaldılar. Bir sofa.. etrafında odalar.. karşısında 100 numara.. Bayanlara - Baylara.. Bayanlarınkine kırmızı boya sürmüşler... baylarınkine beyaz... neden? o belli değil...

Ahmed Efendi odasına girdi.. yatağına oturdu.. çok şikâyetçi bir yatak. İniminim inliyor. Odada sivrisinek eksik değil... Lâkin karasinekler önemli. Gayet süratli hayvanlar. Üstelik ısırıyorlar da...

Ahmed Efendi.. odaya yerleştikten sonra şöyle bir plâjı göreyim.. dedi... Gün sıcak.. güneş keskin.. Ahmed Efendi başı açık çıkmıştı.. tepesi yandı. Elindeki gazeteyi başına tutarak plâja gitti. Ömründe denize girmemiş.. mayo nedir bilmez.. Fındıkçızade ona:

— Mayo falan istemez.. kısa donla girersin. Çıktıktan sonra kurutursun! İki donun olur. Bacağındakiyle girersin, denizden çıkınca kuma yatarsın! Üstünde kurur. Kurumazsa kurusiyle değişirsin! demişti.

Ahmed Efendi orta halli adamdı; ama eski esnaf terbiyesi almış olduğu için her şeyin tasarruf cihetine giderdi. Tavsiye üzerine yanına bir çift de takunye almıştı..

O gün öğle yemeğini otelin lokantasında yedi. Sofraya oturunca sordu:

— Ne var?

— Karnıyarık, imambayıldı, milletbeğendi, plâv, bayan tatlısı..

— Sığır eti yok mu?

— Bulunmaz.

— Koyun?.

— Yok...

— Et yok mu?

— Piliç var...

— İstemem.

İmambayıldı siyahtı. Karnıyarık domatesten kıpkırmızı olmuştu. Plâv da diri.. bayan tatlısı mum yağı kokuyordu. Ama deniz havası Ahmed Efendinin iştihasını açtığı için hepsinden bol bol yedi, hattâ yemekte bir şişe bira bile içti,

üstüne kahvesini de...

Yemekten sonra ağırlık bastı, uyumak istemedi... «Gideyim hem denize girer, hem kumda yatarım,» dedi ve öyle yaptı; o saatlerde de plâj tenha olduğu için işine de geldi... Soyundu... elbiselerini bir taş arkasına koydu, kendisi donla denize girdi... Titredi... Başı döndü.. ama doktor tavsiyesi.. Ne çare? Yüzme bilmediği için denizde fazla kalmadı, çıktı, sıcak kuma sırtüstü, az sonra da yüzükoyun yattı. Lâkin başına bir ağrı yapiştı. Yarım saat kadar kaldıktan sonra kalktı.. giyindi, odasına çıktı.. içinde bir tatsızlık vardı... Bir kahve istedi, onu içti.. ama tatsızlık geçmedi. Dil altından doğru ağzı sulanıyor, gözleri kararıyordu... Yatağına uzandı. Başı dönüyor, gönlü bulanıyordu. Kalkması icab etti. Odası ile 100 numara karşı karşıya... Oraya koştu...

★

Vatandaş Ahmed Efendi olan bitene bakarak hastalandığını anladı... Üç dört defa kusmuş, vesaireler olmuştu. Başı çatlıyor, beyni zonkluyordu... Garsona seslendi:

— Oğlum.. ben hastalandım. Bir doktor yok mu?

— Doktor yok ama bizim ebehanım var...

— Ayol ben gebe değilim...

— Anladık ağabey... Ebehanım erkeğe de bakar. Bizim patronu o iyi etti.

— Peki çağır bakalım...

Az sonra ebe Hatçe Hanım geldi. Altmışlık bir kadın. Birinci Cihan Harbinde hastabakıcılığı etmiş. Sonra dönmüş dolaşmış, buraya ebe olmuş.

— Geçmiş olsun aslanım... Ne oldun bakalım, diye söze başladı. Vatandaş Ahmed Efendi'nin nabzını yokladı, diline baktı.. ve neticede:

— Güneş çarpmış, diye karar verdi; ama ârızaların önüne geçemiyordu. Maden suyu bulamadılar, karbonatı da Ahmed Efendi yutamadı.. hastayı kendi haline bıraktılar. Yalnız iyi bir şey yaptı.. sıcak limonata içti...

Azıcık da lâf etti...

Ebe Hanım sordu:

— Evli misiniz?.

— Hayır...

— Aa! Sizin gibi erkeğe bir kadın lâzım. Şöyle görmüş geçirmiş bir kadın... (İçini çekerek) benimki mefat edeli on sene oldu. Vallahi Meryem Ana gibi oturdum.

Vatandaş Ahmed Efendinin gönlü bulanmaktan başka bir işe yarayacak halde olmadığından bu lâfları rüyada gibi dinledi... akşam oldu.. gece oldu.. hastalık berdevam... adamda yürüyecek takat kalmadı... Ama mecburî olarak yarım saatte bir 100 numaraya gidiyordu. Akşamüstü otel şenlendi.. yemekler yendi. Ahmed Efendi odasında kapalı kaldı. Nihayet gece sükûneti çöktü. On birden sonra herkes odasına çekildi... Vatandaş Ahmed Efendinin 100 numara seferleri devam ediyordu...

Yorgunluk, ezginlik ve hastalığın tesiriyle Ahmed Efendi uyudu.. Ne kadar uyudu belli değil... Sancı ile uyandı, kalktı, elektriği yakmak istedi. Cereyan yok... Gece ışığı ile kapıyı buldu. 100 numaraya da ayağı o kadar alışmıştı ki, karanlıkta tayin ettiği rotada yanılmadı. Rahatladıktan sonra odasına döndü. Yatağına uzanırken bir ses duydu:

— Amaan... Öteki yatağa yatsana yahu!

Vatandaş Ahmed Efendi anladı: Otelci kendisine verdiği sözü tutmamış.. odaya başka müşteri koymuş.. Şimdi kavga edecek değil ya!. Ve Ahmed Efendi öteki yatakta uyudu...

Ertesi gün garson geldi:

— Bayım saat on!.

Ahmed Efendi, kendini iyileşmiş hissetti.. ama çok halsizdi. Lâkin artık plâjda kalmamaya niyet etmişti.

— Bana bir çay getir.. başka bir şey istemem...

— Kızarmış ekmek, zeytin bol...

— Yok, yok... bir dilim kızarmış ekmek.. bir parça beyaz peynir.. Kuzum buradan kaçta vasıta var?

— Nereye?. İstanbula mı? Ankaraya mı?.

— İstanbula...

— 12 de var, 3 te var...

— Şimdi saat kaç?

— Ona geliyor...

— Ben 12 otobüsüne yetişirim.

Az sonra kahvaltı geldi... Vatandaş Ahmed Efendinin lokmasını çiğnemeye hali kalmamıştı. Ne ise, iyi kötü safra bastırdı. Garsona bir lira verdi.

— Hesabımı buraya getir... ben de giyineyim, dedi.

Garson gitti. O da yüzünü gözünü yıkamağa gitti. Neyse iyi kötü onu da yaptı.. odaya döndü.. elbiselerini aradı... dolapta yok... Allah Allah... Garsona seslendi. Garson:

— Geliyorum bayım.. hesab çıkıyor, acele etmeyin! diye bağırdı.

On dakika sonra bir pusula geldi. Vatandaş Ahmed Efendi pusulaya bakmadan evvel garsona:

— Benim elbiselerim yok!. dedi.

— Ne elbiseleri?.

— Bayağı elbiselerim.. ceketim, pantalonum.. gömleğim..

— Nereye gider bayım? Burası namuslu oteldir. Vallai geçende bir bayan kol saatini kaybetmiş.. müşteriler buldular... Gazete ile ilân verip sahibine gönderdik...

— İyi ama kuzum, benim elbiselerim yok! İşte dolab bomboş.

Garson dolabı açıp baktıktan sonra:

— Elbiseniz var mıydı? demez mi? Hastalık ve halsizlik yüzünden Ahmed Efendiye bir sersemlik gelmişti. Ama gene de:

— Pijama ile gelmedim ya! demesini becerdi. O sırada garsonu çağırdılar...

— Kuzum, git patrona söyle! Elbiselerimi bulsun.

Az sonra dışarıda ayrı ayrı sesler duydu...

— Bu otelin namusu var. Elbisem kayboldu diye anafordan geçinmek istiyor... gibi sözler... Halsizliğine rağmen dışarı çıktı. Otelci şişman, tıknaz.. yağlı bir adamdı... Garson, Ahmed Efendiyi gösterdi:

— İşte bu bay...

Otelci dövüşür gibi üstüne yürüdü.

— Benim otelimin namusu var.

— Ben otelin namusuna bir şey demedim.

— Elbiselerim kayboldu demişsin...

— Dedim.. garsona da gösterdim... dolap boş...

— Bu otelden elbise kaybolmaz.

— Oldu vallahi!.

— Sen buraya ne zaman geldin?

— Dün öğle üzeri gelmedim mi canım?. Hani...

— Ben seni hatırlamıyorum...

— Yahu! Ben gökten düşmedim ya!. Şimdi ne olacak?

— Ne olacak?. Karakola vereceğim seni...

— Neden?.

— Elbiselerim yok diye otel parasını vermiyeceksin de ondan...

— Aa! Bak onu hiç düşünmedimdi.. Hakkın var kardeşim.. çok fena oldu bu iş, ben de çok hastayım...

— Hasta isen yatsana!

— Yatacağım ama.. 12 otobüsüne yetişeyim diyordum.

— Paraları verir yetişirsin!

— Canım.. ben aktariye ticareti yaparım. Ahmed... herkes bilir beni...

— Bilirse bana ne?.

— Hakkın var. Ama durun biraz dinleneyim de İstanbula telefon edeyim.. para göndersinler, esbab göndersinler... Ben böyle nereye giderim?

Otelci homurdanarak gitti.. Vatandaş Ahmed Efendi de odasına gitti.. bitab bir halde yatağa uzandı... Uyuya kalmış. Ne olacak? Halsizlik... Kapıyı vurdular... uyandı. Başka bir garson gelmiş...

— Bayım! Saat 12.. kalacak mısınız, gidecek misiniz? Patron soruyor..

— Gideceğim, gideceğim.. ama bir telefon edeyim de.. para göndersinler.. çantamı da kaldırmışlar.. bu ne iş. Hiç başıma gelmedi idi.

Garson durdu.

— Ben şimdi patronla görüşürüm. Sen bana bir kahve getirir misin?

— Şekerli mi?.

— Hayır, sade...

Kalktı, dolap kapısının içindeki aynada yüzüne bakmak istedi. Dolabı açtı.. Aa! Elbiseler duruyor. Çanta da orada.. Ama bir sevindi, bir sevindi. Ne olur ne olmaz diye hemen giyindi. Cüzdanına baktı. Paralar da duruyor.. Hemen garsona seslendi:

— Patrona söyle! Eşyamı buldum.

Garson geldi, baktı.. şaşaladı... Sonra sordu:

— Kahvaltı ettiniz mi?

— Ettik ya!.

— Tepsiyi kim aldı?

— Bilmem..

O sırada öteki garson kahveyi getirdi.. Birincisi kahve getirene sordu:

— Sen buradan kahvaltı tepsisi aldın mı?

— Ben bu kata yeni geldim...

— Tepsi ne oldu?.

— Ne bileyim ben yahu?.

Ahmed Efendi:

— Sen şu benim hesabı getirsene!

— Verdik ya hesap pusulasını...

Ahmed Efendi:

— Nereye koydum ben onu? Haa, komodinin gözüne koydumdu, diye gözü çekti, baktı...

— Yok!. Allah Allah... Bu otelde periler mi var?. derken patron geldi.

— Sizin hesapta yanlışlık var, bay.

— Ne yanlışlığı?.

— Siz 22 numaralı odayı tutmuşsunuz.. 23 numarada yatmışsınız. İki oda parası alacağız...

— O nasıl şey öyle? Burası kaç numara?.

— 22...

— İyi ya, işte ben de 22 deyim.

— (Garsona) sabah kahvaltısını bu odaya mı getirdin? 23 numaraya mı? Garson hemen fırladı.. bitişik odaya geçti.. tepsi ile geldi:

— 23 e getirdim patron...

Otelci, Ahmed Efendiye:

— Bayım! dedi, sabah kahvaltısını 23 numarada ettiğinize göre gece orada yattınız... Elbiselerinizi nerede buldunuz?

— Burada.. şu dolapta...

— İyi ya!. Gece burada soyundunuz.. 23 te yattınız. Çift yatak hesabiyle iki oda parası.. İkî de pansiyon.. Pazarlığımız öyle idi...

Vatandaş Ahmed Efendi, esvablarını bulduğu için o kadar sevindi ki iki oda ücretini ödedi. 3 otobüsüne yetişti.. Evine geldi. Tam bir hafta kendine gelemedi...

O gün aynı otelde başka bir müşteri gece 23 numaralı odasına yabancı müşteri koydukları için patrona şikâyet ediyor, fakat otel sahibi yine otelin namusunu ileri sürüyordu.

VATANDAŞ AHMED EFENDİ SÜNNET DÜĞÜNÜNDE

Vatandaş Ahmed Efendi çok memnundu. Senelerdenberi görmediği fakat özlediği «Karagöz» seyredecekti.

Mısırçarşılı denilen aktariyeciler aralarında bir cemiyet tertip etmişlerdi. Ama kanunî cemiyet değil. «Hitan cemiyeti» yani sünnet düğünü.

Doğrusunu söylemek lâzım gelirse bir baba, bir aile için erkek çocuğunu sünnet ettirmek ne büyük mürüvvet idi. Bir ay evvelinden çocuğun başına üzerine «Maşallah» yazılmış mavi seten kalpaklar giydirilir.. göğsüne hamailler asılır ve elinden tutulup sokak sokak gezdirilirdi. Zavallı yavrucaklardan bazısı bu iltifatın neticesinin ne olduğunu bilmez, gözü açık olanlar, yahut arkadaşlarından bu «düğün» ün ne demek olduğunu öğrenmiş bulunanlar kendini ağır satar, ne mümkünse babasından, anasından koparmaya çalışırdı. Bilmiyenler de sokak sokak dolaşır, eş dostun elini öperdi.

Mısırçarşılıların sünnet düğünü kalabalık oldu. Elli kadar çocuğun sünnet edilebilmesi için geniş tutuldu. İki tane düğün aşçısı takımları, çıraklariyle kiralandı. Düğün eti, zerde pilâvdan mürekkeb klâsik listenin yanına mevsim icabı küfe küfe şeftali, armut, kavun, karpuz da eklendi.

Eğlence tarafına ise bilhassa dikkat edildi. Bir Karagözcü arandı, güçlükle bulundu. Artık «Karagöz» lerin perde arkasından oynamadıkları bu vesile ile de öğrenildi. Bir alaturka hokkabaz tedarik edilebildi. Orta oyunu çok pahalı geleceğinden vaz geçildi ama bir incesaz takımı ile bir de kuklacı kiralandı. Esnaf, düğünün eski usul olmasını iste-

dikleri için Sulukuleden çengiler ve zurnacılar tedarik olundu.

Mısırçarşısı esnafının içinde hali vakti yerinde olanlar, olmıyanlar vardı. Herkesin herkese sünnet hediyesi vermesi de kalabalık dolayısiyle mümkün değildi. Onun için esnaf aralarında sünnet düğünü masrafını koruyacak mühimce bir para topladılar. Vatandaş Ahmed Efendi de kudreti dahilinde iyi bir para ile buna iştirak etti. Çocuk babaları da zürriyetlerinin şerefine masraftan çekinmediler. Düğün iyi tertib edildi. En meşhur sünnetçi angaje olundu. Şehrin meşhur bahçelerinden biri kiralanarak yorgancılardan tedarik edilen yeni döşek yorganlarla yataklar yapıldı. Üzerleri defne dallariyle çardaklandı.

Düğün, perşembe günü öğleden sonra başlayacak, sabaha kadar devam edecektir. Tabii Vatandaş Ahmed Efendi de davetlilerdendi. Akşam yemeğine yer kalsın diye Ahmed Efendi öğleyin hafif yedi. Biraz ekmek, biraz beyaz peynir, bir dilim de karpuz.

Saat üçe doğru dükkânı çırağa bıraktı:

— Altıda kapa!. dedi. Kendisi de sünnet düğününün olduğu bahçeye gitti. Kapıdaki memurlar, Ahmed Efendiden bilet istediler, davetiye istediler. Çünkü düğün paralı olmadığı için önüne gelen girmesin diye davetiyeli yapılmıştı. Ama Vatandaş Ahmed Efendi davetiyeyi evde unuttuğundan:

— Ben yabancı değilim! deyip geçmek istedi. Memur göğüsledi.

— Bura bostan değil hemşerim. Davetiyesi olmıyan giremez.

— Canım ben yabancı değilim dedim ya! Ben aktariye tüccarı Ahmed.

— İyi ya! Ne kadar aktariye tüccarı varsa buraya mı gelecek?

— Öyle değil kardeşim. Anlatamadım. Hani biz bu sünnet düğününü tertib edenlerdeniz.

— Ha! Tertib komitesi mi?

— Evet!

— Komiteden olsaydınız kokardınız olurdu.

— Komiteden olanlar kokar diye nizam mı var?

— Kokar değil, kokard.

— Kardeşim.. sen ne söylüyorsun? Ben buraya girece-ğim yahu!

— Ama ben de seni içeri sokmıyacağım.

— Ne olacak şimdi?

— Davetiye.

— Kuzum bende bir değil, iki tane var; ama evde kaldı.

— Git getir!.

— Şimdi bu sıcakta oraya kadar yorma! Gözünü se-veyim.. bırak da...

— Çok konuştuk ağabey... İşimiz var.. kapıda kalaba-lık etme!

O esnada sünnet düğünü tertib heyetinin reisi **Karabi-beroğlu** Şükrü Efendi göründü.. Ahmed Efendi seslendi:

— Şükrü Efendi.. Şükrü Efendi...

İşi çok olan Şükrü Efendi kapıda Ahmed Efendiyi gö-rünce:

— Ne o Ahmed? Neye girmiyorsun?

— Bırakmıyorlar kardeşim.

— Davetiyen yok mu?

— Var.

— Göstersene!

— Evde kaldı. Ben yabancı değilim diye almayı akıl etmedim.

— Aman, birader. Sen de bir türlü alışmadın bu işle-re.. davetiyesiz kimse almıyacağız diye de karar verdik.. ben seni nasıl içeri alayım şimdi.. git kâğıdını getir...

— Yahu! Yorma beni bu sıcakta... bir çaresini bul!.

— Dur bakayım! Sen bekle biraz.. ben şimdi bir kâğıt gönderiririm.

Az sonra bir çocuk elinde bir kâğıtla kapıya geldi.

— Ahmed Efendi kim?

— Benim, ben.

— Bu kâğıdı Şükrü Efendi gönderdi.

Ahmed Efendi kâğıdı aldı. Üzerinde:

"Kâğıdın hâmili sünnetçi yardımcısıdır; bırakınl"

Yazılı olduğunu güçlükle okudu. Verdi.. bıraktılar.

Vatandaş Ahmed Efendi kalabalığa daldı. Yatakları seyretti. Hokkabazların elbiselerini giydiklerini gördü. Yanda bir kapıdan içeri baktı, lokman ruhu kokan bir odada beyaz gömlekli bir kişinin pamuklar ve aletler hazırladığını gördü. İçi ezildi. Elli çocuğu nasıl da kesecek diye adama dik dik baktı. Çünkü kendisi sünnet olduğu zaman canının çok yandığını ve bu yüzden eksik kesilmiş olduğunu biliyordu. Nihayet ortalıkta bir telâş.. İçerideki adam bağırıyordu.

— Kim tutacak? Çocukları kim tutacak? Şakası yok bunun. Hareket, adamı hadım eder sonra...

Ahmed Efendi kenardan seyrediyordu. Şükrü Efendi bir kaç kişiye başvurdu. Hiç kimse cesaret edemiyordu. Çünkü gelenlerden bir kısmı davetli, bir kısmı çocuk babası idi. Babalar heyecandan yapamıyorlar, davetlilere de kimse teklif edemiyordu. Nihayet Şükrü Efendi, gözüne ilişen Ahmed Efendiye sokuldu.

— Ahmed kardeşim! Bu iş sana düştü.

— Hangi iş?

— Çocuklar kesilirken sıkıca tutacaksın!

— Yapamam...

— Hadi canım? Âlâsını yaparsın?

— Yaparım ama mesuliyet kabul etmem, beni de iyi tutamamışlar da eksik kesilmiş.

— İyi ya işte! Başından da geçmiş. Herkesten iyi tutarsın!

— Peki.. naapalım. Madem ki başkası yok.. ama benim urbalarım mahvolur.

— Canım sana da bir şey giydiririz.

Aradılar taradılar. Bir şey bulamadılar. Bir yatak çarşafının ortasından ip geçirip beline bağladılar. Ahmet Efendi ceketini çıkarıp kollarını sıvadı. Odaya girdi. Sünnetçi dikkatle baktıktan sonra:

— Hemşerim! Sıkı tutmalısın! Yoksa kaza olur, dedi.

— Elimizden geldiği kadar tutarız.

— İşte bu kadar. Ben söyleyeyim de...

Birinci çocuk hem ufak hem çelimsizdi. Çabuk oldu. İkinci çocuk biraz daha zor oldu. Üçüncüsü edebsiz bir şeymiş, cerrahın yüzüne fışkırttı. Dördüncüsü Ahmed Efendinin elini ısırdı... Beşinciye gelmeden evvel o da eline tentürdiyod sürdü. İçine bir eziklik geldi. Beşinci çocuk içeri girerken:

— Aman.. bana.. bir fenalık.. geliyor.. galiba... diyerek olduğu yere yığılıverdi.

Vatandaş Ahmed Efendi, burnunu sızlatan nişadır ruhu kokusiyle ayıldı.. Gözleri sulandığı için etrafını pek iyi seçemiyordu. Yalnız Şükrü Efendinin:

— Ulan amma da nane molla imişsin Ahmed! Ne de çabuk bayıldın yahu! Ne ise fena da olmadı, dediğini işitti. Yattığı yerden davranmak istedi. Sünnetçi:

— Yooo! O kadar acele etme! Hele bu gece sabaha kadar yat da.. sonrasını düşünürüz, dedi.

Ahmed Efendinin de canına minnetti bu hikâye. Bahçenin en iyi yerinde, yüksekten Karagözü de, kuklayı da, hokkabazı da iyice seyredecekti. Bir ara davranmak istedi. Bir hastabakıcı:

— Bayım! Doktor bey size kımıldama! dedi. İşitmediniz mi? Ya bir omracı olursa...

— Numaracı olursa bana ne canım?

— Öyle değil hacı bey! Dem gelir dem...

— Nereye gelir? Bayan?.

— Artık o kadarı da bir kadına sorulmaz. Rica ederim.. namusunuzla yatınız.

Ahmed Efendi şaşkın şaşkın:

— Ne dedin yahu?.

— Daha ne diyeceğim? Ben senin gibi hastaya bakamam. Beni buraya çocuklara bakmaya çağırdılar. Kazık kadar herifin de sünnet olacağını söyleselerdi... deyince Ah-

med Efendide şafak attı... Elini pike örtünün içine attı... ve çekti. O sırada Şükrü Efendi oradan geçiyordu..

— Şükrü ağabey!. Yahu!. Nedir benim başıma gelen.. ben...

Şükrü Efendi gülerek:

— Yahu! Sen eksik olduğunu söylemiyor muydun. Sünnetçinin yanında kan tutup bayılınca bana haber verdiler.

— Hazır bayılmışken tamamlayın! dedim. Fena mı ettim be müslüman! Dua edecek yerde. Sana da yakışır mıydı. Mısırçarşılılar içinde adın çıkacaktı... Düşünsene!

Vatandaş Ahmed Efendinin gözleri doldu.

— Allah razı olsun Şükrü ağabey! Allah ne muradın varsa versin. Kusura bakma! Ben ne söylediğimi bilmiyorum. Ama bana bir limon yollasana! İçim eziliyor. Gene bayılmıyayım!

— Hastabakıcı nerede?

— O bana kızdı.. da.. sen bana... bir limon.. aman... ve Ahmed Efendi bu sefer de hasbelicab bayıldı. Tekrar ayılttılar.. ve bir uyku ilâcı verip uyuttular. Ne Karagözü gördü, ne kuklaları. Yalnız bir tesellisi vardı.. artık eksik değildi.

VATANDAŞ AHMED EFENDİNİN HOVARDALIĞI

Yaz günlerinin sıcağı, baharat kokusu, işlerin zorluğu vatandaş Ahmed Efendiyi çok yoruyordu. Zaten Vatandaş Ahmed Efendi uzun, derin kafa yormasını sevmezdi. Ne zaman biraz derin düşünmek istese ensesinden doğru başlayan bir baş ağrısı bütün zavallı kafasını kaplar, adamı rahatsız ederdi. Vatandaş Ahmed Efendinin dükkânında da eski yazı ile:

"Ayağını sıcak tut başını serin"
"İçini ferah tut düşünme derin"

levhası asılı idi. Her gün bunu okuya okuya Vatandaş Ahmed Efendi düşünmekten vazgeçmişti. O kadar ki bazan 5 kere 8 ne eder düşünmez, çırağa sorardı. Çırak da açıkgöz bir oğlandı. Hemen:

— 5 kere 8, 45 eder usta! der. Sonra yanıldığını anlar:

— 40 eder usta, 40! diye seslenirdi.

Vatandaş Ahmed Efendiye arkadaşları Adalardan bahsetmiştiler. Aklında yer tutmuş olan tek ada, Hayırsız ada idi. O da çocukken köpekleri oraya sürdüler, diye işitmiş, adadan nefret etmişti. Zaten gusül abdestinden ve haftada bir gittiği Aksaray hamamından başka yerde suya girmezdi. Babası ona:

— Suyu bardakta, gemiyi duvarda! diye nasihat etmişti. Fakat zaman o zaman değildi artık. Vaktile kına satarken şimdi tırnak cilâsı satıyor, sürme yerine rimel diye acayib bir göz karası sürüyordu. Uzatmıyalım... bir sıcak günde öğleden sonra bir vapurla Adalara giderek, ondan sonraki vapurla avdet etmeye karar verdi. Vatandaş Ahmed

Efendi zor karar verirdi. Lâkin bir defa verdi mi, kararını tatbik ederdi... Dükkândan çıkarken çırağa:

— Altıda kapa! Kediyi de işeride bırak. İspirtolara dikkat et! diye tenbih etti, çıktı gitti.

Köprüye geldi. Kadıköy iskelesinde sordu:

— Ada vapuru hangisi?

— Ekspres mi?

— Hayır... Adapazarı demiyoruz. Ada... Ada...

— Paşabahçe...

— Değil kardeşim... Paşabahçe ada mı?

— Ne soruyorsun kuzum?

— Ada vapuru hangisi diyorum.

— Ben de Paşabahçe diyorum.

— Allah Allah... Ben Paşabahçeye gitmiyeceğim...

— Neden? Kaptanlan kavgalı mısın?

— Hayır canım... Ben kimse ile kavgalı değilim. Adalara gideceğim. Hangi vapura bineyim, diyorum.

— Ekspres ister isen Paşabahçeye git!

— Ooof of! Teşekkür ederim.

— Ne diye oflandın efendi?

— Kardeşim. Ben Paşabahçeyi bilirim. Beykozdan sonra değil mi?

— Değil... Beykozdan evvel...

— Yaaa! Eskiden sonra idi. Ne ise. Ben oraya gitmek...

— Paşabahçe vapuru diyorum... Vapuru...

— Vapuruna da bindim canım. Paşabahçeye gitmiyecek mi?

— Gitmiyecek... Paşabahçe vapurun adı...

— Yaa? Affedersiniz. Deniz işlerinden hiç çakmam... nerede bu?

— Şu karşıdaki rıhtımda. Beş dakikası var...

— Hay Allah razı olsun... Bir bilet versenize!

— Oradan alırsın...

Ahmed Efendi oradan ayrılırken biletçi:

— Yahu! Bu İstanbulda da ne adamlar var be!.. diye mırıldandı.

Vatandaş Ahmed Efendi, vapurları çok beğendi... İçinden:

— Tokatlıyan gibi bir yer burası doğrusu... çok fantazili vapur, diye lüks yerlerden bir hasır koltuğa oturdu... Kahveciye bir de kahve ısmarladı. Yolcular, geldiler, geldiler... yanına gri gözlü, kül rengi saçlı bir güzel hanım oturdu. Çünkü başka yerler tutulmuştu...

Vapur kalktı... Hanımın elinde moda gazeteleri vardı. Ahmed Efendi bir taraftan kahvesini, sigarasını içiyor, bir taraftan da kadının elindeki gazetenin resimlerine göz akıtıyordu... vapur yollu... Ahmed Efendi yorgun... bir aralık içi geçti... birisi dürtünce uyandı. Biletçi imiş... Bilet işi hallolundu. Ahmed Efendi, biletçiye:

— Kardeşim... Büyükadaya gelince bana haber verir misiniz? Bu yolun acemisiyim de... dedi.

— Biz gelip haber veremeyiz... Burası otobüs değil. İki bin yolcu var. Hangi birine haber verelim, gözünü aç, etrafına bak... Eğer biz...

Adam daha söyleyecekti. Fakat Ahmed Efendinin yanındaki hanım:

— Ben size haber veririm. Ben de Adaya gidiyorum, dedi.

Vatandaş Ahmed Efendi mahcup bir adamdı:

— Eksik olmayın! Hanımefendi. Teşekkür ederim.

— Adaya hiç gitmediniz mi?

— Hayır efendim.

— Hangi Adaya gidiyorsunuz. Heybeliye mi, Büyükadaya mı?

— Gitmişken en büyüğüne gideyim bari.

— Ben de Büyükadaya gidiyorum. Size haber veririm.

— Allah razı olsun...

— Büyükadada kime gidiyorsunuz?

— Hiç hanımefendi! Hava alayım diyorum.

— Kulübe gidin! Tanıdığınız yok mu?

— Bizim Aksaraydaki «Aslan Spor» un kaptanından başka kimseyi tanımam.

— Büyükadada mı oturur?

— Nerede hanımefendi. Küçücük bir odada... Kulüb kurduk, sonra para topladık. Paraların bizden hesabını sordular. İçimizde bir açıkgöz çıktı. Paraları zimmetine geçirdi... Sonra ödemesi bize düştü. Onun için kulüb deyince içim titrer.

— Öyle kulüb değil canım. Yat Kulübü...

— Yatı kulübüne hiç gitmedim.

Vatandaş Ahmed Efendinin saflığı güzel hanımın hoşuna gitti. Zararsız bir adam olduğunu anladığı için sohbeti uzattı...

— Affedersiniz, çocuklarınız var mı?

— Yok efendim.

— Hanım nerede?

— Hangi hanım?

— Evli değil misiniz?

— Hayır hanımefendi; ergenim.

— O ne demek?. Hastalanmaz mısınız?

Vatandaş Ahmed Efendi güldü.

— Hayır efendim. Yani hiç evlenmedim.

— Ha! Bekârsınız!

— Evet efendim.

— Neden evlenmediniz?

— Vallahi hanımefendi! Vakit olmuyor ki... Evden dükkâna, dükkândan eve... İş güç...

— Ama bir erkeğe, bir kadın lâzım.

— Hakkınız var... kısmet değilmiş...

Böylece konuşuyorlarken vapur bir iskeleye uğrar. Ahmed Efendi davranır.

— Burası değil...

— Öyle mi?

Ve Ahmed Efendi tekrar oturur... Geçerken garsonu çevirir.

— Bize birer kahve oğlum! der... Bafra paketini çıkarır. Birer sigara yakarlar. Hanım çok cana yakın olduğu için Ahmed Efendi muhabbete başlar.

— Hanımefendi! Sizin beyiniz ne iş yapar?

— Benim beyim yok!.

— Yaa!? Affedersiniz, hiç evlenmediniz mi?

— (Hanım içini çekerek) iki defa evlendim. Kısmet değilmiş, ayrıldım... şimdi dulum... Aman başımı dinliyorum. Adada akrabalarım var. Yazı orada geçireceğim...

— Oh... Çok güzel. Allah âfiyet versin. Ama ne bileyim. Siz maşallah gençsiniz. Evlenseniz fena olmaz.

— Kiminle evleneyim? Şimdiki erkeklere güven olmuyor ki...

— Aman efendim. Beş parmak bir değil. İyisi de vardır.

— Eski kocalarıma da iyidir dediler... fakat...

— Canım hepsi bir olmaz... Acaba ne kıbalde bir adam?...

— Ben erkeğin fizik tarafında değilim.

— Fizik tarafı ne tarafıdır hanımefendi! Affedersiniz ben fransızca...

— Yani güzelliğinde çirkinliğinde değilim. Yalnız huyu iyi olsun. Evini bilsin, karısına hürmet etsin, gözü dışarıda olmasın, kaba saba olmasın? sosyete adamı olsun... hasis olmasın. beni çok sıkmasın, ondan sonra...

— Bulunur hanımefendi bulunur. Neler var ama tesadüf etmez ki...

— Ben yalnız bir kadınım... nereden bulayım?.

— Aa! Hanımefendi! Kılavuz kadınlar vardır. Bizim tarafta bir Saadet Hanım vardır. Eli pek uğurludur. Kaç kişiyi evlendirdi. Önceden para almaz, evlendikten üç ay sonra alır. İsterseniz adresini vereyim.

Hanım çok eğleniyordu:

— Veriniz!.

Vatandaş Ahmed Efendi cebinden bir muhtıra defteri çıkardı. Bir yaprak yırttı ve kadının adresini yazdı, verdi. Kahveler geldi, içtiler. Sohbet devam edip dururken kadın birdenbire:

— Aaa! Biz neredeyiz? dedi.

Ahmed Efendi de şaşırdı:

— Bilmem vallaha!..

Ayağa kalktılar. Vapur bir hayli tenhalaşmıştı. Denize baktılar... Büyükada geride kalmıştı. Kadın endişe ile:

— İskeleden kalkmışız... Ne olacak şimdi!.

— Ne olur canım. Öteki iskeleye çıkarız.

— Öteki iskeleler neresi?

— Canım, vapurun gittiği iskele!

— Galiba bu vapur Yalovaya gidiyor... Evet! Yalovaya gidiyor. Gördünüz mü bir kere... Vahvah...

— Yalovaya mı?..

— Evet!.

— Uzak mıdır?

— Daha bir buçuk saat kadar yol var.

— Zararı yok hanımefendi! Oradan gene vapurla döneriz.

— Ama bakalım vapur var mı?

— Haa! Demek ki vapurda kalacağız?

— Vapurda kalınmaz...

O sırada geçen kahveciye sordular...

— Yalovaya gideceğiz. Gece orada kalacağız. İlk ekspres postası yapacağız.

— Oradan akşama vapur yok mu?

— Var... Ne olacak?

— Biz Adaya çıkacaktık da... Dalgınlıkla...

— Siz o vapura yetişemezsiniz. O bizden bir saat evvel kalkar.

Yalova iskelesine çıktıkları zaman Vatandaş Ahmed Efendi hanıma, hanım da Ahmed Efendiye baktı, ve gülmeğe başladılar... Hanım konuştu:

— Ben çok dalgınım...

— Ben de öyleyim hanımefendi! Üstelik ben buraların yabancısıyım. Hiç gelmiş değilim.

— Ben geldim; buraları bilirim ama maatteessüf yanıma kâfi para almadım da...

— Aman hanımefendi paranın ne ehemmiyeti var. Ben size takdim ederim.

— Nasıl olur?

— İnsaniyet hiç mi kalmadı hanımefendi! Biz esnaf adamlarız, ama bu yolları biliriz. Şimdi siz emredin de...

— Şimdi buradan Termale gidelim.

— Tanıdık mı bu Termal dediğiniz adam...

— (Gülerek) Adam değil... otel...

— Haaa! Efendim fransızca bilmiyorum da böyle yanlışlıklar ediyorum...

Böylece iki gaafil Termale indiler. Kapıcılar böyle bavulsuz, çantasız gelen akşam müşterisine garib garib baktılar... Bunları iki yataklı bir odaya koymak istediler... Ahmed Efendi hemen:

— Yok yok. Ben ayrı yatacağım hanımefendi ayrı, dedi.

Odalar ayrıldı. Zaten vakit geç olduğundan yemek hazırlattılar... Hanım:

— Ben bir telefon edeyim, merak ederler, dedi. Ahmed Efendi hemen bir yüzlük kâğıdı utanarak hanıma sundu...

— Rica ederim, bunu takdim edelim de... siz sonra bana verseniz de olur vermeseniz de...

Hanım:

— Teşekkür ederim. Adaya döner dönmez gönderirim. Adresinizi de lûtfedin!

— Şimdi acelesi yok, siz telefon edin! diyen Ahmed Efendi sofrayı hazırlatırken hanım da Adaya telefon etti:

— Yaa! Şekerim... dalgınlık... Vapur kalkıyormuş... Evet!. Burada Ahmed Bey isminde birini tanıdım... Allah razı olsun... onun yardımile...

Yemekte hanım ve Ahmed Efendi dalgınlıklarını unut-

mak için votka içtiler. Vatandaş Ahmed Efendi ilk defa sarhoş oldu...

— Ooof, oof! Bizimki de hayat mı hanımefendi hemşire... Affedersiniz cesaretimi, size hemşire dedim... Biz esnaf adamlarız... hani sosyete falan bilmeyiz ama gönlümüz temizdir. Dünya âhiret hemşiremsiniz. Size yan bakanın iki gözünü çıkarırım... Şu karşıdaki kıranta adamı tanıyor musunuz?

— Hayır... nereden tanıyayım?

— Neden size öyle dik dik bakıyor. Gidip sorayım mı?

— Aman ne yapıyorsunuz? İstemem öyle şey! Baksın, ne zararı var.

— Yoo! Bakamaz... Benim yanımdaki kadına kimse bakamaz... Siz şöyle arkanızı dönün!

Hanım arkasını döner... ne ise yemeği yerler... ve herkes odalarına çekilir...

Sabahleyin hanım uyandı. Kahvaltısını istedi, yarım saat sonra kahvaltı geldi, bir de mektub... açtı... eski yazı ile...

"Yüksek bir huzura,

Dün akşamki kusurlarımıza özürler dilerim, sizden bir istirhamım var. Takdim ettiğim parayı rica ederim bana göndermeyin! Bir hatıram olsun. Ve eğer mümkünse Allahın emrile evlenmemize yüksek müsaadelerini rica ederim."

Ahmed bendeniz

Hanım... güldü, güldü, güldü...

Vatandaş Ahmed Efendi de dükkânına bir (Ah! Minel'aşk) levhası astı.

VATANDAŞ AHMED EFENDİ KARAKOLDA

Vatandaş Ahmed Efendi o akşam çok yorgun gelmişti. Bahar kokuları içinde geçmiş sıcak bir günün sıkıntısından başka bir de dükkândaki etiketleri yeni kâr hadlerine göre ayarlamak işi adamı çok yormuştu. Ahmed Efendinin kara cümlesi kuvvetli idi; ama yanlışlık yapmamak kaygusile çok çalıştı. Hesapları ikişer defa yaptı. O yüzden adamın gözleri karardı. Kahvecinin de arpa karışık kahvesi bu yorgunluğu gidememişti. Vapuru zar zor yetişti. Poyraz tarafındaki yan sıralarda yer tuttu. Dolmuşa yetişmek için iskeleye birinci çıkanlardan oldu ve güç belâ dolmuşa yetişti.

Eve geldiği zaman sular iyice kararmıştı. Elini, yüzünü, ayaklarını yıkadı. Pijamasını, terliklerini giydi. Yemeğe oturdu. Vatandaş Ahmed Efendi içki kullanmazdı; fakat sarhoş mezesine bayılır olduğundan bir bakkal salatası yapmıştı. Şöyle soğanı bol bir salata.

Yemeğini iyice yedi. Sigarasını, kahvesini de içti. Ondan sonra tarasta oturdu... Gelen geçeni seyretti. Delikanlılarla genç kızların kolkola gezmeleri alışkanlığı itibarile zıddına gidiyor; fakat kendi kendine de imreniyordu. Yalnız Vatandaş Ahmed Efendinin anlayamadığı nokta bu çocukların ingilizce şarkı söylemeleri idi.

— Yahu! Bunların hepsi ingilizce biliyorsa biz çok yükseldik! diyerek memnun oluyordu...

Dokuz buçuğa doğru Ahmed Efendiye bir gaflet bastı. Kalktı, yatak odasına gitti. Ahmed Efendinin babadan kalma bir âdeti de yatarken bir bardak su içmekti. Onu da yaptıktan sonra ışığı söndürüp yattı.

Ne kadar uyuduğunu kestiremediği bir sırada sokak kapısının vurulduğunu işitti, kalktı... Odasından eksik etmediği kalın bir bastonu eline aldı, gitti kapıyı açtı... Karşısında mahalle bekçisi...

— Komiser bey seni istiyor.

Ahmed Efendinin yüreği oynadı... Uyku sersemliğinin arttırdığı gündüzkü etiket endişesi aklına geldi.

— Geceyarısı komiser bey beni ne yapacak?

— Vallaha bilmem. Ben kontrol için karakola vardımdı. «Get, Ahmed Beyi getir!» dedi.

Vatandaş Ahmed Efendi bekçiye:

— Bekle de, giyineyim, dedi.

— Çok bekleyemem! Elini çabuk tut!

Cevabını aldıktan sonra yüzünü yıkadı. Uykusu zaten açılmıştı. Hep düşünüyordu:

— Ben bugün ne sattım? Havacıva muşambası verdim bir kadına... balmumu sattım bir köylüye... Çöreotu üzerlik... falan. Yani esaslı bir şey hatırıma gelmiyor, diye vesveselenerek yola düştü. Karakola geldiler. Bekçi:

— Sen dur burada! dedi. Komiserin odasına girdi, çıktı.

— Komiser dışarı gitmiş. Hele sen biraz şurada bekle! diyerek mevkufların beklediği odaya soktu...

Vatandaş Ahmed Efendi içeri girer girmez, içerideki dört kişiden birisi hemen lâf attı... Herif sarhoştu.

— Ooo! Gel bakalım. Molla bey!. Ulan sen de mi içtin be! Rakıyı içmeden evvel bir keret aynaya bakmadın mı? Bu surata rakı nemene?

Ahmed Efendi gülecek halde değildi; ama gülümsedi... içinden de:

— Lâhavle! dedi.

Aksi gibi sarhoşun yanından başka boş yer yoktu sırada. Öteki üç kişiden birisi harıl harıl kaşınıyordu... İkisi de birbirlerile fiskos konuşuyordu. En liberte konuşan sarhoştu. Ahmed Efendiye:

— Sefa geldin ağabey! dedi. Hayırola! Ne arıyorsun burada? Zamparalık desem sende o surat yok! Sarhoşluk desem öylesine ham ervahsın ki... Haniya rakıyı ağzından içsen burnundan fışkırır, karile kavga mı ettin?

Vatandaş Ahmed Efendi, bu sorulara cevap verecek keyifte değildi; ama sarhoş geveze olduğu için yakasını bırakmıyacağını biliyordu:

— Hayır; komiser çağırtmış. Uykudan uyandırdılar... bilmem neden?

— Yaaa! Demek ne haltettiğini bilmiyorsun... Azizim bizimkisi «kabili setre pantalon sarhoşluk.»

— Anlamadım...

— Yani ya! Senin anlayacağın fitil gibi sarhoşmuşum da... Onun için suçüstü yakalanmışım... be kardeşim... İnsan bu meredi sarhoş olmak için içer. Hani sarhoş olmuşum da birine «hişt» mi demişim. Hâşâ?. Önce Balıkpazarında bir duble içtim... vapura koştum... yetişemedim... vapur bu!. beni bekler mi? Babasını beklemez valla!. Yetişemeyince avara kaldım. Seyfiye rastgeldim... Seyfiyi tanırsın!.

— Hangi Seyfi?

— Kelleci Seyfi!. Canım... kafa derisi yüzer, menşur adam...

Ahmed Efendinin içi ezilmeye başladı...

Öteki anlatıyordu:

— Gel bre! dedi Seyfi bana, ne dolaşıyorsun? Galatada caminin arkasında bir küçük meyhaneye gittik, bir duble de orada çektim... oradan kalktım vapura... Lâkin ağabey... vapurlar da öyle kalabalık oluyor ki... Allah seni inandırsın... geçen gün vapurda. bir kadının kucağına oturmuşum... bir bağırdı... Ödüm koptu. Ne bileyim ben... Kalabalıkta boş yer buldum... otururken o benden atik davranmış. Benden evvel oturmuş... ben de... anlatabildim mi.. karının kucağına... (yılışık yılışık gülerek) ağabey... çok utandım be!. Erkek kısmına böyle şey yakışmaz... hele bana... Malûm a! Bizde yürek yufka olamaz. Ben günde 10-15 cana kıyarım (Boğazına elini sürerek) gık... dedi mi kese-

rim... ağabey... hiç bağırıp çağırmasına bakmam... (O sırada cebinden bir çakı, öbür cebinden bir elma çıkardı.) Elmayı keserken:

— Bu elmayı nasıl kesiyorum... gördün ya! dedi. Vallah billâh! Gözümü kırpmadan keserim. Hani kanı fışkırmazsa makbul değildir...

Vatandaş Ahmed Efendinin bir taraftan endişeden, öte yandan sarhoşun kesip biçme hikâyesinden karnı ağrımaya başladı. Dayanamadı:

— Kan tutmaz mı seni?

— Ağabey! Bende kan tutacak surat var mı yahu? Ama doğrusunu istersen... bazı bazı... içim fena oluyor. Akşamları böyle... Haaa! Nerede kaldımdı?. Gaconun kucağına oturduk ya!. Vapurda arkadaşlar... beni maytaba aldılar... dinim rabbenâ hakkiçin çok utandım. Oradan efendime söyleyeyim, çıktık vapurdan... (Yandakilerden iki kişi birbirine küfür etmeye başlayınca sarhoş çıkıştı) susun ulan!. Bunun burası karakol... namussuz herifler... Hem elâlemin bahçesine girersiniz... hem de burada maraza. (Ötekiler sustular. Bizimki devam etti). Bu namussuz herifler, bahçeye girmişler... sonra da hayvan gibi piyastos olmuşlar... şimdi de küfürbazlık ediyorlar. Vallahi ağabey!. Artık terbiye kalmadı, külhanbeylik, kabadayılık kayrı Sandal Bedesteninde bile bulunmuyor, haaa? Ne diyordum. Oradan da çıktık, Kadıköyünde Dimitriye gittik... Doğrusu orada kaç tane içtiğimi hatırlayamıyorum...

— Affedersin! Sen ne iş yaparsın?

— Dedik ya yahu!. Sen de dalga geçiyorsun galiba? Ben keserim kardeşim... Gün olur, on; gün olur on beş... yirmiye kadar hayvan keserim, salhanedeyim anlatamadık mı?.

— Haaa! Kasap deseniz e!.

— Yok ağabey! Sen bu işlerden anlamazsın! Biz kasap değiliz. kasaplar kesilmiş hayvanı şey ederler. Yani senin anlayacağın... onlar leş keserler... biz canlı keseriz... şimdi çaktın mı?.

— Anladım...

O sırada bekçi geldi... Ahmed Beye işaret etti...

Ahmed Bey çıkarken sarhoş:

— Hadi hayırlısı?.. Geçmiş olsun ağabey! Bakalım kabahatin ne imiş? Geçerken bana fısla!. Çok merak ettim doğrusu... diye uğurladı.

Bekçi, Vatandaş Ahmed Efendiyi yan odaya soktu...

— Muavin bey! İşte Ahmed Bey bu adam... komiser bey getir dediydi ya!

— Ha!. Ahmed Bey siz misiniz?.

— Evet!.

— Bekçi sizi bir yere kadar götürecek... (bekçiye) Alişan! Haydi götür Ahmed Beyi komiser beyin dediği yere...

Karakoldan çıktılar... gece sokaklarda kedilerden başka canlı mahlûk yok... Birbirlerine hiç lâf etmeden bir hayli yürüdüler. Nihayet eski yapı harabça bir ahşap köşkün bahçesinde üç odalı bir evin kapısına geldiler... bekçi kapıyı vurdu. Bir ihtiyar kadın açtı... Rumeli şivesile:

— Ah... evlâdım... ülürüm sancıdan... bak benim çarome!. diyerek Vatandaş Ahmed Efendiyi içeri aldı. Bekçi de:

— Haydi bana Allahaısmarladık, diye çekilip gitti.

Vatandaş Ahmed Efendinin girdiği odada biçare bir yatak... kadın yatağa uzandı.

— Aman evlâdım... gübeğim kopar sancıdan. Barsağım düğümlendi galiba!.

Ahmed Efendi mesleği icabı ufak tefek hastalıkların ilâcını bilirdi... Kadına sordu:

— Afyon ruhu var mı sizde?

— Yok üyle şey!.

— Bana müsaade edin de çabucak evden getireyim!.

— Allah senden razı olsun evlâdım. Ama sakın gelmemezlik etme!. Receb oğlum gelirse, sana öfkelenir sonra...

— Yok merak etmeyin! Receb kim?

— Te benim oğlum ya!. Kumser Receb! Tanırsın sen!..

Anlaşıldı, komser bey annesinin tedavisi için Vatandaş

Ahmed Efendiyi uyandırmış... Olur a!. İnsaniyet namına... Ahmed Efendinin içi ferahladı. Bir koşu gidip evden küçük şişedeki afyon ruhunu bir damlalıkla birlikte eve getirdi. Kan ter içinde odaya girdi...

— Bana bir fincan su verir misiniz?

— Tel dolabdan alıver evlâdım. Taşlıkta tel dolabı var.

Ahmed Efendi tel dolabdan fincanı aldı... içine de oradaki destiden su koydu, odaya geldi. On beş damla afyon-ruhu ilâve ettikten sonra kadına verdi...

Kadın:

— Bismillâh... Aman evlâdım, inşallah şifalıdır, diye içti... ve yüzünü buruşturarak:

— Ne zehirmiş be kuzum bu! diyerek fincanı Ahmed Efendiye iade etti.

Ahmed Efendi bir müddet ilâcın tesirini bekledi... Bir çeyrek kadar sonra:

— Nasıl valide hanım! Sancı devam ediyor mu?

— Hafifledi galiba!. Evlâdım... hay Allah senden razı olsun... Allah ne muradın varsa versin. Oh... biraz nefes aldım...

Derken Ahmed Efendi de:

— Bana müsaade... diyerek kalktı... Tam o sıra kapı vuruldu. Ahmed Efendi gidip kapıyı açtı. Üniformasına nazaran komiser olduğu anlaşılan saçı ve sakalı traşlı birisi girdi. Arkadan gelen bekçiye:

— Ya bu kim be Alişan? diye sordu...

— Aktar Ahmed Efendi dedikya! Komiser bey!

Komiser hiddetle döndü...

— Ne dedin ben sana bre, doktor Ahmed Bey dedim... demedim aktar Ahmed... sen ne lâf anlamaz adamsın?

O sıra içeriden kadın seslendi...

— Receb... evlâdım... üfkelenme; bu adamcağız verdi bana bir acı ilâç... geçti sancım... kalmadı bir şeycikler...

Komiser içeri girdi... Ahmed Efendiye:

— Merhaba!. dedi. O da:

— Merhaba!. dedi.

— Affedersin hemşerim... bekçi etmiş bir yanlışlık... Ben demişim doktor Ahmed Bey... o anlamış, aktar Ahmed.. getirmiş sizi... kusura kalmayın!.

— Zararı yok!. Valide hanımın sancısı vardı midesinde de... biraz afyonruhu verdim... geçti hamdolsun...

Komiser birdenbire dikeldi...

— Bak bana hemşerim!. Sen diplomasız doktorluk edersin ha?. Suçtur bu bre!. Bilmez misin sen?.

— Affedersin komiser bey... kardeşim... ben doktorluk etmiyorum... bekçi geldi... beni gece yatağımdan kaldırdı... siz emretmişsiniz...

— Bre adam!. Sen ne lâf anlamazsın!. Ben seni emretmedim, doktor Ahmed Beyi dedim... ama bekçi yanlış anlamış...

— Ne ise ben geldim, valide hanımın çok sancısı vardı... Biz Mısırçarşılılar böyle şeylerin ilâcını satarız komiser bey kardeşim. Merak etmeyin!. Zararlı bir şey değil. Buna hekimler Lavdan derler.

— Bak bana!. İşitmeyim bir daha büyle şey yaptığını!. Yakarım canını vallaha! Hiç bakmam gözünün yaşına... Sen kanun bilmez misin?.

— Biliyorum kardeşim... ben ücretle hekimlik etmedim. Komiser beyin validesi...

— Hâlâ süylenir... bre kes sesini! Ben seni çağırtmadım... Hadi defol gürmesin gözüm bir daha seni!. Kır boynunu!.

Vatandaş Ahmed Efendi evden çıkarken ihtiyar kadın da arkasından:

— Allah razı olsun oğlum... Allah ne muradın varsa versin!. diye dua ediyordu...

VATANDAŞ AHMED EFENDİ BİR İYİLİK ETMİŞTİR

Vatandaş Ahmed Efendi içkiye düşkün adam değildi. Yazın pek sıcak günlerinde bir bardak, nihayet iki bardak bira içtiği olurdu, ama onu da pek serin bir yerde yapmak isterdi.

O gün hava çok ağırdı. Sıcağın ve kapalılığın tesirile bahar kokuları artmıştı. Tarçın, yeni bahar kokularına neft ve boya kokuları karışıyor, başağrısı veriyordu. Böyle zamanlarda müşteriler de münasebetsizleşir... biri geldi:

— Demirhindi var mı?. diye sordu...

— Kalmadı kardeşim!

— Yahu! Kalmadı olur mu? Demirhindi bu!

— Kalmadı kardeşim.

— Neden kalmadı?..

— Bitti de ondan...

— Allah Allah! Nasıl bitti?

— Azar azar eksildi... sonra kutunun dibi çıktı...

— Ver öyle ise şuradan yirmi kuruşluk hindistancevizi..

— O da kalmadı...

— Hoppalaaa! Ne olacak şimdi?..

— Hiç ne olacak?.

— Kuzum burası ne dükkânı?

— Aktar dükkânı...

— Neden mal almıyorsunuz?

— Kardeşim... vallahi başım çatlıyor. Hava çok ağır... anlatırdım ama halim yok!. Başka zaman teşrif edin anlatayım... şimdi yapamam...

— Zaten sizin gibiler hep...

Vatandaş Ahmed Efendinin lâf etmeğe mecali yoktu... nerede kaldı kavga etmek! Zaten mizacı kavgaya müsait değildi. Sustu... adam da söylenerek çıktı, gitti... Ahmed Efendi içinden...

— Onun da hakkı var... diye düşündü. Az daha oturdu... enez küpü gibi sızıyordu. Çocuğa...

— Altı buçukta kapa, diye tembih etti. Çekmecedeki paraları aldı, çıktı gitti. Bir serin yerde bir bardak soğuk bira içmek istiyordu.

Vapura bindi. Yan sıralardan birine oturdu. Limanı ağır ve kül rengi bir sis kaplamıştı... cebinden çıkardığı gazetesini okumak istedi... başı ağrıdığı için yapamadı. Harfler gözünün önünde sıçramağa başladılar.

— Uffff! diyerek kapadı... yanındaki adam sordu:

— Geçmiş olsun... hasta mısın ağabey?

— Yok... değilim ama... hava malûm a!. çok ağır da...

— Adaaam sen de o da bir kasavet mi? Gece serinler... Allah insana derd vermesin.

Vatandaş Ahmed Efendi, aktar olduğu için hastalık şikâyeti dinlemeğe alışkın idi. Zanaati icabı müşterilerine dertlerini sormayı âdet etmişti. Gayri ihtiyarî sordu:

— Geçmiş olsun... hasta mısın?...

— Sorma kardeşim!.. Öyle bir dert ki? Ne zaman geleceği, nerede geleceği belli değil... sar'am var...

— Yaa! Geçmiş olsun...

— Yapmadığım kalmadı, şok dediler yaptılar... iğne dediler yaptılar... hap verdiler yuttuk...

— Alettrik?

— Alettrik, havagazı... her türlüsünü yaptık... hafifledi, hafifledi ama gene de geliyor... büsbütün geçmedi...

— Geçmiş olsun... eskiden okuturlardı...

— Onu da yaptım... şeyhler şimdi herkesi okumuyorlar. Rami taraflarında bir şeyhe gittim... okuttum. Fayda etmedi...

— İtikad lâzım...

— İtikadımız bütün... ama gel gelelim... bizim dert öyle kolay kolay geçmiyor ki... Şimdi... memlekete gidiyorum.

Ahmed Efendi sustu... Adam devam etti:

— Ben buranın yabancısıyım... bir kaç hemşeriden başka kimsem yok. Levendde bir hemşeriye gittim. Para alacaktım... bulamadım... ben Düzce taraflarındanım. Çocukları İzmite çağırdım... karımın bir yüzüğü vardı... onu hemşeriye verecek para alacaktım. Adamı bulamadım. İçim sıkıldı. Mecidiyeköyünde nöbet geldi... yere düştüm. Allah razı olsun bizi orada eczaneye götürdüler. Ne ise çabuk geçti... atladım otobüse, indim Köprüye... şimdi Kadıköye geçiyorum... Bizim otobüsler oradan kalkar. Bakalım kimseyi bulabilir miyim? Yoksa cepte metelik kalmadı... çocuklar İzmitte beklerler. Hemşeriyi bulamadım... benim halim ne olacak?.. diyerek adam, gözlerini sildi.

Vatandaş Ahmed Efendi, kalbi temiz bir adamdı. İnsanların biribirine yardım etmesini tabii vazife sayardı...

— Şimdi ne yapacaksınız?..

Adam içini çekti...

— Beni artık şu deniz paklar... beni artık şu deniz paklar... Beni artık...

Derken ayağa kalktı... Ahmed Efendi hemen koluna yapıştı...

— Dur yahu! Nereye gidiyorsun?

— Hiç, ayakyoluna gidiyorum...

— Bırak, şimdi ayakyolunun sırası mı? Otur hele... sana ne kadar para lâzım?..

— Neyine gerek hemşerim... benim işim para işi değil.. benimki dert... ben çoluk çocuğumun yanına gitmeliyim. Ama gidemiyeceğim... ne otobüs param var... ne de çocukları İzmitten alıp köye götürecek para... iki gündür... İzmitte oteldeler... parasını vermezsem otelci bırakmaz... ooof, of! Sıkıntı başladı mı... nöbetler sıklaşıyor... bak gene titreme geldi... aman beni bırakma kardeşim... çünkü... burada nöbet...

— Yok yok, sen hiç merak etme! Yalnız ne lâzım? Onu söyle?.. Belki bir kolayını buluruz.

Adam:

— Kardeşim... sen bana bir şey yapamazsın! Ben bir yabancı adamım. Bana ne versen gene de işimi görmez. İyisi mi bırak beni... ben...

Diye ayağa kalkarken Ahmed Efendi eteğine yapışır...

— Yahu! Sen ne aksi adamsın... otur şuraya... ne lâzımsa onu söyle... hani bir de yüzük var diyordun!. Onu da göreyim...

Adam içini çekerek koynundan bir mendil çıkardı... iki düğüm çözdükten sonra içinden küçük taşlı bir kadın yüzüğü çıkardı. Gözleri nemlenerek:

— Bir bu kaldı... nemiz varsa elden çıkardık. Buna da 150 kâğıt verdiler. Kıyamadım. İlk evlendiğimiz zaman karıma hediye vermiştim, diye verdi.

Ahmed Efendi yüzüğe baktı...

— Ne kadar lâzım?..

— En aşağı elli kâğıt da gitmez mi?.. Ben varım... otel parası... bizimki ile oğlum Alişanın otobüs parası...

Vatandaş Ahmed Efendi cüzdanını çıkardı... ellilik bir kâğıt seçti ve uzattı:

— Buyurun,

— Ben köye gider gitmez... gündoğduları satacağım. Parayı ya kendim getiririm, ya hemşerilerden birile gönderirim. Yüzüğü alırım. Rica ederim. Kaybolmasın...

— Yok, yok. Sen merak etme!..

— Yalnız adresimi vereyim. Sen de ver... dedi...

Ahmed Efendi cebinden muhtıra defterini çıkardı. Adamın adresini yazdı: «Hüseyin Gülmezoğlu - Kapancılar köyünden - Düzce». Adam da Ahmed Efendinin dükkân adresini aldı. İskeleye gelmiştiler... Adam dua ediyordu:

— Allah ne muradın varsa versin. Allah tuttuğunu kolay etsin... Allah razı olsun...

Ahmed Efendinin başağrısı geçmişti... hava biraz serinlemiş... üzerindeki ağırlık hafiflemişti... bir bardak bira

içmeyi tasarladığı gazinodan vazgeçti. Doğru eve gitti... Bahçedeki cılız biberlerin dibini çapaladı... erkenden yemeğini yedi... biraz taraçada oturdu... ve erkenden yattı... yatmadan evvel de yüzüğü para cüzdanının en emin gözüne yerleştirdi.

Aradan üç gün geçmişti akşama doğru naftalin yuvarlaklarının kutusunu dolduruyordu... içeri bir kadın girdi...

— Aktar Ahmed siz misiniz?

— Benim bayan...

— Gazetede bir ilânınız var...

— Hangi gazetede?

Çantasından bükülmüş bir gazete çıkararak:

— İşte bu gazetede...

— Nasıl ilânmış o?.

— Efendi! Sen verdiğin ilânı bilmiyor musun?

— Ben ilân vermedim ki... bileyim...

— Allah Allah!. Sen vermedin de... (Gazeteye elinin tersile vurarak) bu ilânı babam mı verdi?

— Bayan... ben sizin babanızı tanımam... ilân falan da vermedim.

— Ayol sen adamı deli edersin! Hem gazeteye ilân ver, hem de sonra inkârdan gel!. Okusana şu ilânı bakalım...

Ahmed Efendi gazeteyi açar, evirir çevirir bulamaz...

— Nerede?.. bulamadım.

— Ben yeni yazıları sökemiyorum... Hüsmen görmüş.. ara da bul...

— Benim işim var hanım... uğraşacak vaktim de yok! Git Allahaşkına başımdan...

— Giderim; ama sonra fena olur.

— Ne fena olur canım, zaten başım ağrıyor. Bir de sen musallat olma!..

— A, a! Hem suçlu hem güçlü!. Bir de musallat diyor, ben sana gösteririm...

— Hadi göster bakalım...

Kadın hışımla çıkar... Ahmed Efendi de hâdiseden do-

layı gerilmiş sinirlerini yatıştırmak için otuzüçlü tesbihini eline alıp çekmeye başlar... aradan bir çeyrek geçmeden aynı kadın bu sefer bir polis memurile gelir:

— İşte mamur bey! Bu adam...

Polis sordu:

— Aktar Ahmed siz misiniz?

— Benim kardeşim! Bir şey mi var?

— Bu kadının sizde bir yüzüğü varmış...

Ahmed Efendi hayretle:

— Bende mi? Ben bu bayanı tanımam. Birinci defa görüyorum...

— Evet! Ama gazeteye ilân vermişsiniz...

— Canını... bu bayan demincek geldi. Bir gazete verdi.. «Sen ilân vermişin» dedi. Bir aradım. Bulamadım. İlân falan vermedim, dedim... sonra...

Kadın lâfa karıştı:

— İlânı karakolda bulurlar. 500 liralık yüzüğümü harazaya getireceksin değil mi?

— Rica ederim bayan. Beni cümle âlem tanır. Öyle haraza marazadan anlamam...

Polis de kadına:

— Dur bakalım bayan... işimizi görelim, dedikten sonra gazeteyi açtı ve iç sahifede etrafı çizilmiş bir küçük ilânı Ahmed Efendiye gösterdi. Ahmed Efendi okudu:

"Beyoğlunda Tünel civarında bir kadın yüzüğü kaybedenin falanca semtinde numaralı aktar Ahmede müracaat etmeleri ilân olunur."

Bir daha okudu... sonra şaşkın şaşkın polisin yüzüne baktı...

— Benim böyle bir ilândan haberim yok! Şerefsizim ben vermedim.

— Ne ise ilânı siz vermediniz... ama böyle bir yüzük buldunuz mu? Hani belki birisi göndermiştir de... gazeteye vermiştir.

— Ben yüzük, müzük de bulmadım... (derken aklına üç gün evvel rehin edilen yüzük geldi.) Yalnız Kadıköy vapurunda bir saralı adama rastladım... memlekete gidecekmiş... karısı ile çocuğu İzmitte bekliyormuş... sıkışmış... benden elli lira ödünç para aldı... bir yüzük verdi.

Kadın başladı bağırmağa.

— Hah! İşte... yüzüğümün üstüne oturacak... yok saralı imiş... yok... maralı imiş... hepsi masal! Çıkar bakalım yüzüğü efendi... ben adama altın yüzüğümü yutturmam.

Ahmed Efendinin yumuşaklığı tuttu... cebinden cüzdanını çıkardı. Kâğıda sarılı yüzüğü buldu. Fakat birdenbire durdu:

— Bakalım bendeki yüzük bu bayanın mı?. Tarif etsin.. öyle vereyim...

Kadın bülbül gibi söyledi:

Tek taşlı... kenarında tırtılı var... üstünde yaprak resmi var. Ayol 20 senelik yüzüğümü bilmez miyim?.

Açtılar... dediği gibi çıktı... polis sordu:

— Verecek misin? Zabıt yapalım mı...

Ahmed Efendi içini çekti... yüzüğü verdi... Alıp gittiler..

Vatandaş Ahmed Efendi bu işin nasıl olduğunu düşünmedi bile... asıl yandığı elli lirası değil... İyilik ettim diye duyduğu keyfin yersiz oluşu idi.

VATANDAŞ AHMED EFENDİ HİLTON'DA

Kaç defa işitmişti...

— Dehşetli otel!. 1500 odası varmış... yemekler makine ile pişiyormuş. Bir taraftan koyunu diri sokuyorlarmış... öte taraftan külbastısı ayrı, köftesi ayrı, şişkebabı ayrı... pişmiş olarak çıkıyormuş...

Avlusunda at koştur... bir taraftan öteye ses işitilmiyormuş... herkes gidip görüyor... Ahmed ağabey sen de gitsene! diye lâf etmişlerdi. Ahmed Efendi böyle lâfları çok işitmiş adamdı. Babasının her lâfa:

— İşit de inanma! sözü kulağında küpe olduğu için bunları da öyle dinlerdi; ama içinden de şu büyük Amerikan otelini görmeyi isterdi.

Bu lâfları işitince:

— Boş ver... öyle şey olmaz yahu! dedi, fakat arkasından da:

— Herkes giriyor mu imiş?

— Giriyormuş ya! Liberti...

— Kim söyledi?

— Hasırcı Agâhın çırağı sivilceli Nuri söyledi. O gitmiş... kimse bir şey sormamış...

— Girip de naapıyım orada ben?

— Bir kahve içersin ağabey...

— Kahve de var mı?.

— Var ya?. Boğaziçine karşı kahveler varmış.

Ahmed Efendi bu söze mim koydu... Bir cumartesi günü saat dört buçuğa doğru çırağa:

— Bugün ben biraz piyasayı dolaşacağım. Hadi sen de paydos et! dedi. Çırak memnun. O gün Aslansporla Çakmakspor arasında maç vardı. Hiç cevap vermeden ustası

içeride iken kepengi indirmeğe başladı. Ne ise dükkânı kapadılar... ve ayrıldılar.

Vatandaş Ahmed Efendi bir dolmuşa binip Taksime çıktı.. yavaş yavaş yürüyerek Hilton'un kapısına kadar gitti.. kapıda üniformalı kapıcıyı gördü, cesareti kırıldı... Biraz oralarda gezindi. O esnada hep kapıyı dikiz etti, giren çıkana bir şey sorulmadığını anlayınca yürüdü. Dönme dolaplı kapıya geldi. Tam kanadı iteceği sırada karşıdan da birisi geldi. Ahmed Efendi sağ taraftan gireceği yerde dönme kapı kanadını soldan itmeye başladı. Karşıki adam da kendi istikametinde ittiği için kapı dönmüyordu. Nihayet kapıcı farkına vardı. Ahmed Efendiyi kolundan çekti, sağ tarafa getirdi... ve kapıyı oradan itti... Bu esnada kapıdan çıkacak iki kişi daha gelmişti. Onlar içeriden kanadı ittiler. Ahmed Efendi şaşaladığı için hareketsiz kalmıştı. İtilen kapı kanadı adamcağızın arkasına geldi, dayandı ve çıkacakların gayretiyle Ahmed Efendiyi itti. Ahmed Efendi harekete geçmiş olan kapının mihveri etrafındaki dönüşüne kendini bıraktı. Mahcubiyetinden de kontrolünü kaybetmişti. Kapı ile beraber döndü, tekrar dışarı çıktı.. farkına varınca hemen tekrar içeri girdi.. bir daha döndü.. nihayet hole girebildi.. Sıkıntıdan terlemişti. İçinden:

— Hay Allah!. Başım döndü be! diye söylendi.. Herkes kendine bakıyor sandığı için soğukkanlılığı muhafaza niyetiyle yavaşladı. Etrafına baktı. Herkes kendi havasında.. Bu müşahededen memnun oldu.

— Kimin nesine yahu? Âlem kendi işiyle meşgul, diyerek kendini teselli etti... Acemilik etmeyim diye.. sol tarafta bankonun arkasındaki adamlara sokuldu. Adamlar da telefon ediyor, kâğıtlara bakıyordu. Az bekledi.. nihayet birisi yabancı bir dille bir şey söyledi.. Ahmed Efendi kendini topladı...

— Mersi!. diyebildi.. Oradan uzaklaştı. Acaib kıyafetinden garson falan zannettiği birine:

— Affedersiniz. Buranın kahvesi nerede diye sordu... Adam gene bir yabancı dilden:

— Parlata.. falan gibi bir şey söyledi. Ona da:

— Mersi! diyen Ahmed Efendi.. ilerledi.. camekânlı terasın önüne geldi.. ooh.. nihayet kahvenin nerede olduğunu buldu. Ne de kolaymış yahu! Yürüdü.. yürüdü.. kahvenin önündeki yekpâre camların farkına varmadı.. boşluğa giriyorum diye cama kafasını çarptı.. ve republik şapkası başından düştü. Hemen iğildi, aldı.. Bu sırada orada birisi peyda oldu... ve:

— Vestiyer! diye seslendi... Ahmed Efendi baktı... Adam tekrar:

— Vestiyer! dedi. Ahmed Efendi de hafifçe:

— Ben değilim kardeşim. Benim adım Ahmed dedi. Adam gülerek:

— Şapkanızı vestiyere veriniz, dedi...

— Neden vereyim, yahu! Bu şapka da benim başıma belâ oldu. On beş gün evvel de bir Arnavud şapkamı başımdan aldıydı. Burada da başkası...

Adam güldü ve bıraktı. Ahmed Efendi.. kahveye girdi. Masaların hemen hepsi meşgul.. nihayet orta yerde bir küçük masa buldu, oturdu... Etraftan kızlar gelip geçiyor.. ısmarlanan şeyleri getiriyorlardı. Ahmed Efendi birine:

— Bayan!. Az gelir misiniz? diyecek oldu... Kız:

— Ben servisimi bitirdim.. arkadaşım gelecek, dedi... Ahmed Efendi bekledi. Az sonra kırmızı yüzlü, orta yaşlı.. yakası paçası kapalı bir kadın geldi. Elindeki mukavva listeyi vererek ingilizce: "Size baktılar mı?" mânasına:

— Ar yu servet! dedi. Ahmed Efendi de içinden, beni de hep başkasına benzetirler, diye düşünürken kadına:

— Hayır! Adım Servet değil, Ahmed, dedi, ve:

— Ne acayib yer? Müşterilerin künyesini soruyorlar, diye de düşündü. Kadın gitti.. arkasından bir kız geldi.. türkçe:

— Bir şey ısmarlamış mıydınız?

— Evet.. 50 kilo balıkyağı ile, bir kilo râvend ısmar-

ladım.. deyince kız gülmeğe başladı. Zaten ipin ucunu kaçırdığı için Ahmed Efendi de gülmeğe başladı, karşılıklı güldüler.. kız bıraktı gitti, sonra Ahmed Efendi o kızın da kahvede hizmet ettiğini farketti. Ve neden güldüğünü çaktı ama kız uzaklaştı. Ahmed Efendi de bekledi. Yanından geçerken.. seslendi:

— Madmazel...

Kız döndü:

— Rica ederim, bizim işimiz var. Müşterilerimizin bizimle alay etmelerine cevap verecek zamanımız yok..

— Alay değil vallahi!. Ben sizi şey sanmıştım.. diyecek oldu ama kız gitti... Ahmed Efendi artık olanlar oldu diye kederlenmeğe başladı... Nihayet bir erkek geldi.

— Bir şey arzu ediyor musunuz? diye sordu...

— Aman kardeşim.. bana bir kallâvî kahve getirir misin? dedi.

Adam da:

— Bizde Amerikan kahvesi var. Sütlü mü isterseniz, sütsüz mü?.

— Başka şey yok mu?

— Var.. nasıl yok? Votka, bira, çay, kahve, dondurma.. cektmılk.. karagöz kokteyl.. martini...

— Yok yok!. Sen bana o Amerikan kahvesinden getir...

Adam giderken:

— Kardeşim.. nargile bulunur mu? deyince adam güldü..

— Siz nerede numara yapıyorsunuz? dedi ve gitti...

Kahvesi geldi. Ahmed Efendi önce acı kahve içti, sonra şeker koydu. Daha sonra süt de koydu.. hoşuna gitti...

— İyi şeymiş be! diye kahveyi içti. Bir de sigara yaktı. Memnundu. Çok iyi etmişti geldiğine...

Az daha oturduktan sonra bir kız gelip önüne bir tabak koydu. İçinde hesap pusulası vardı. Ahmed Efendi pusulaya baktı. Doğrusu anlayamadı. İncecik yaziyle rakamlar yazılmıştı. Falso etmemek için bir onluk kâğıt çıkardı. tabağa koydu. Kız da paranın üstünü vermeden gidince Ah-

med Efendi kahveyi on liraya içtiğini sanarak içerledi.

— Amma da kazık! diye düşündü. Şapkasını aldı.. çıkıp giderken kız arkasından yetişti, paranın üstünü verdi. Ahmed Efendi de sevindi. Kıza bir lira bıraktı.. çıktı... Hol kalabalıktı. Tekrar döner kapıdan çıkmağa çekiniyorken halkın başka bir kapıya doğrulduğunu gördü. Altı yedi kişi bekliyordu. Ahmed Efendi de onlara katıldı:

— Elbette bir yere çıkarlar, dedi, kapı açıldı, hep girdiler. Ahmed Efendi de girdi, kapı, kapandı. Asansöre bindiğini anladı.. demek ki asansörle çıkıyorlar. Kız herkese bir şey soruyor, hepsi başını sallıyordu. Ahmed Efendi de öyle yaptı... Bir kaç saniye sonra kapı kendiliğinden açıldı. Kapıya yakın olduğu için Ahmed Efendi de çıktı. Nereye gideceğini kestiremediği için durukken bir garson işaret etti. Garsonu takibe başladı... arkasından biri daha geliyordu. Garson bir kapı açtı.

— Buyurun! der gibi Ahmed Efendiye yol verdi. Vatandaş Ahmed Efendi girdi. Arkasından biri daha girdi. Garson kapıyı kapadı, gitti.

Birbirlerine baktılar, arkadan giren gözlüklü esmer bir adamdı. Ahmed Efendiye dua eder gibi arapça bir şeyler söyledi. Ahmed Efendi:

— Arapça mâfiş! dedi. Adam gene arapça bir şey söyledi. Ahmed Efendi bunu, «ne satarsınız?» der gibi anladı.

— Aktariye satarız. Aptülleziz.. demirhindi... Derken adam...

— Abdül'aziz... hindi... dedi...

Ve devam etti: Süleyman Elhasmînî...

Ahmed Efendi ne diyeceğini şaşırdı.. Masanın üstündeki sumeni aldı.. içinden kâğıt alıp yazmak istedi. Bu esnada adamın telefon ettiği görüldü. Ahmed Efendi kâğıdı buldu. Eski harflerle «Ahmed» yazarken kapı vuruldu ve açıldı.. bir adam geldi. Ahmed Efendiye:

— Az gelir misin? dedi. Ahmed Efendi hiç ses etmeden odadan çıkarken öteki:

— Maasselâme! dedi... Ahmed Efendi de:

— Selâmi değil yahu! Ahmed... diye cevab verdi.. çıktılar. Adam Ahmed Efendiyi bırakmıyordu.. Asansöre girdiler... hole indiler... Ahmed Efendi:

— Hay Allah razı olsun! Kardeşim ben bu otelde... derken öteki:

— Kes! dedi.

Ve kolundan tutup yan tarafta bir odaya götürdü.. Kapıyı kapadıktan sonra:

— Soyun!

— Anlamadım..

— (Sertlikle) soyun dedik ya!..

— Neden soyunayım kardeşim?.

— Soyun da.. Neden olduğunu anlarsın!

— Ahmed Efendi ceketini çıkardı.. durdu..

— Soyun dedik ya!.

— Pantalonu da mı?.

— Hepsini hepsini...

— Aman kardeşim... Ne oluyoruz?

— Soyun be!.

Ahmed Efendi soyundu. Bir don, bir gömlekle kaldı. Adam kostümü aldı... Ceplerini, astarlarını, kollarını iyice aradı... Sonra da Ahmed Efendiyi yokladı...

— Giyinin! dedikten sonra çıktı. Ahmedi yalnız bıraktı. Ahmed Efendi bir taraftan giyiniyor, bir taraftan da başına gelenleri düşünüyordu. Kapı açıldı. Yakışıklı bir adam geldi.

— Nasılsınız efendim? Ne yapıyorsunuz? diye halhatır sorunca:

— İyiyim, teşekkür ederim... Ne yapacağım? Giyiniyorum, dedi.

Gelen, temiz, pâk giyinmiş adam devam etti:

— Efendim! Bir büyük otelde neler oluyor? Geçende bir müşteri lokantadan bir düzüne çatal bıçak kaldırmış. Tütün tablaları her gün eksiliyor. Bu otel açıldığındanberi tamam 12 bin tabla kayboldu... Bunlar milletin malı malûm ya!.

Ahmed Efendi işi çaktı..

— Ben mi aldım?

— Estağfurullah... Yalnız 2 numaralı odadaki müşteri sizin orada olduğunuzu haber verdi. Biz de mecbur olduk, üstünüzü polise aratmağa...

— Polis mi idi o?

— Evet!

— Kardeşim.. Ben acemilik ettim. Dışarı çıkıyorum, diye asansöre binmişim. Şaşırdım. Garson da buyur etti odaya girdik. Ben aktariye ticareti yaparım. Adım Ahmed.. Beni Çarşıda herkes tanır..

— Affedersiniz. Yanlışlık olmuş. Adresinizi lûtfedin. Otelin baharatını sizden alalım...

Ahmed Efendi adresini verdi. Odadan çıkar çıkmaz holde gözlüklü esmer müşteriyi görmez mi Dayanamadı:

— Haber verdin de ne oldu?.. dedi. Öteki de:

— Abdülâziz Efendi... Maşallah! diye bir şeyler söyledi...

Ahmed Efendi de:

— Sersem herif! Hâlâ Abdülâziz diyor. Ahmed benim adım. Ahmed diyerek kapıya yürüdü ve henüz dönerken bir fırsat bulup dışarı fırladı.

VATANDAŞ AHMED EFENDİNİN PARTİSİ

Vatandaş Ahmed Efendinin dârı dünyada uzaak bir yeğen çocuğundan başka akrabası yoktu.

Günün birinde dükkânda otururken içeriye allı pullu şeyler giyinmiş, yüzü gözü boyalı sırma saçlı bir taze ile bir omuzu düşük, yakası çözük adama boynu ağrıyormuş gibi iğri bakan bir yağız delikanlı geldi. Kız sordu:

— Ahmed Efendi yok mu?

Ahmed Efendi o sırada kına boşaltıyordu. Toz genzine kaçtı ve aksırdı. Aksırınca toz bütün etrafa saçıldı. Yüzü gözü toz kına ile yeşilleşmiş Ahmed Efendi tezgâhın arkasından başını uzatarak:

— Var, ne istiyorsunuz? diye göründü.

Kız birdenbire fırladı...

— Ah amucacığım! Ne olmuş size. Geçmiş olsun. Renginiz yemyeşil. Beni tanıyamadınız mı?. Ben Tomurcuk Sevsev.. Bu da (gonci göstererek) nişanlım... Nişanlım değil a sözlüm Atilâ Yaylım. Asıl adı Feeezi idi. Ben beğenmedim, değiştirdik.. Benim adım da Zehra idi. Onu değiştirdik. Aman amucacım... sen beni tanımadın mı?

Ahmed Efendi kıza afal afal bakıyordu... Nihayet:

— Tanıyamadım kızım, dedi.

— Ben sizin yeğeniniz Ayşe Hanımın kızıyım. Annemlen aramız açıldı. Ben annemi reddettim.

— Neden?.

— (Oğlanı göstererek) işte bunun yüzünden. Ben evleneceğim, dedim! O da olmaz, dedi. Bir gün bu beni evden kaçırdı... kaçırmadı ya!. Ben kendimi kaçırttım. Annem polise haber verdi. Polis bizi şeyde... Aman neresi orası... Amaan neresi orası... Fülüryada buldu. Ben gitmem, dedim. Annem de gelmese reddederim, demiş. Ben de «ben onu reddettim» dedim, oldu bitti.

— Yaaa? Ama iyi etmemişsin kızım. Senin annenden başka kimsen yok!.

Kız:

— Aaa amucacım.. siz varsınız ya! (diye boynuna sarıldı)..

Ahmed Efendi bu muhabbetin sebebini düşünürken Sevsev imdadına yetişti:

— Amucacım... bu dünyada bizim sizden başka kimimiz var. Ben bir kimsesiz kızım. Bu da talihsiz bir çocuk.. Lisede hocalar garez olmuş... sınıfta bırakmış... Şimdi belge mi ne, ondan aldı. İşi yok! Elbette ileride olacak, şimdi fudbol oynuyor, vallahi.. amucacım öyle bir şüt atıyor ki...

— Nedir o?.

— Top, top yok mu hani ayaklan oynarlar...

— Anladım...

— İşte onu oynuyor... Aman amucacım benim içim ezildi.. ne olur bana şuradan sandviç falan aldırsan!

— Burada sandviç bulunmaz kızım. Sana simit aldırayım...

Çırağını gönderip simit aldırdı, birer de çay ısmarladılar, beraber yediler. Nihayet kız kalktı...

— Amucacım bize müsaade.. biz neye geldik biliyor musunuz? Sizi nikâhımıza çağırmaya!.

— Evleniyor musunuz?.

— A, tabiî.. Artık flörtümüz bitti. Nikâh olacağız. Size davetiye gelecek ama biz kendimiz geldik... Özçiçek koktel salonunda... Önümüzdeki perşembe.. saat dörtte.. bekleriz amucacım, öpeyim... (elini öper... ve oğlana Atilâ sen de öp) (O da öper, çıkar giderler.)

Nikâh günü Ahmed Efendi Hacı Bekirden büyük bir kutu şeker yaptırarak davet yerine gider, kapıdaki garsona sorar:

— Nikâh burada mı?

— Burada nikâh olur mu bayım? Burada koktel var.

— Ben de davetliyim de... Benim de yeğenimin kızı evleniyor..

— Haa! Adınız nedir bayım?

— Ahmed...

Garson birdenbire tavrını değiştirir...

— Buyurun, bayım.. buyurun... Biz de sizi bekliyorduk...

Ahmed Efendiyi alır; bir mükellef masanın başına oturtur.. Etrafta bir sürü adam... yani 30 - 40 kişi var... garson gider.. derken Sevsev gelir.. Ahmed Efendinin boynuna sarılır...

— Ah amucacım.. ne kadar sevindim bilsen.. (gözleri dolup ağlamaklı olur). Bizim sizden başka kimimiz var. İki öksüz çocuk... (Derken Ahmed Efendinin de gözleri yaşarır, kutuyu verir.) Ah teşekkür ederim. Ne zahmet ettiniz, amucacım, çok sevindim. Bir sigara vereyim mi?

— İstemem, teşekkür ederim...

— Durun size Atilâyı göndereyim...

Atilâ elinde bir kadehle gelir... oğlan sarhoş..

— Amca bey!. Hoş geldin... Yahu nerede kaldın be!. Efkârlandık hani gelmiyeceksin diye!. Gelmese idin.. biz burada matrak olacaktık Vallaa!. Sevsev... Hani amca beyin kokteli?

Sevsev sorar:

— Amucacım ne içersin? Cin mi?. Vermut mu?. Koktel mi?.

— Bana bir sade kahve kâfi...

— Aaa! Böyle bir günde.. sade kahve ne demek? Zaten burası kahve değil ki... Salon amucacım.. salon!

— Kahve içilmez mi?.

— Ayıb olur. Siz ailemizin büyüğüsünüz. Misafirlerin içtiklerinden içmezseniz onların da içmeye yüzü olmaz...

— Bari bir gazoz içeyim...

— Hah!. Gazozlu konyak...

— Yok konyak içemem...

— Canım bir damla konyak... Lâf olsun diye!.

— Peki...

Garson az sonra gazozlu konyağı getirir. Ahmed Efendi bir yudum alır, yüzünü buruşturur...

Salonda cümbüş devam eder. İçerler, tepinirler... gülerler... Plâkla çalınan dans havaları bir sürü çifti ortaya atar... Ahmed Efendi biraz da neşelenir... Saat altıya doğru kalkmak isterse de Sevsev yetişir:

— Aaa! Olur mu hiç... Herkes otururken siz giderseniz onlara da gidin demek olur. Hadi sizinle bir dansedelim...

— Ben dans bilmem...

— Canım ne zararı var... Şöyle biraz dolaşırız...

— Kızım vallahi bilmem.. hem benim başım dönüyor.. fena olurum.

— Bir şeycik olmazsınız.. hadi hadi.

Ahmed Efendi kalkar, Sevsevle dansa başlar... Çalınan parça da Samba... Bir türlü beceremez... Etraftakiler çok eğlenirler...

— Yaşasın Ahmed Bey! diye bağıranlar da olur.

Doğrusu Ahmed Efendinin hoşuna gider. Yerine oturduğu zaman önünde bir gazozlu konyak daha bulur. Onu da içmeye başlar.. gözleri mahmurlaşır... Dans devam eder.. hora tepilir. Nihayet saat yedi buçuğa doğru garsonlar masalardaki kadehleri toplamaya başlayınca partinin sona erdiği anlaşılır. Sevsev gelir... Ahmed Efendiye:

— Amucacım.. şöyle kapı tarafına gidelim de davetliler tebrik etsinler! diye adamcağızı çeker kapıya götürür.. Bir tarafına kız geçer, öbür tarafına Atilâyı alır... Davetliler de giderken önce Ahmed Efendinin, sonra da gençlerin elini sıkar ve:

— Allah mesut etsin... tebrik ederiz, uğurlu kademli olsun.. gibi sözler söylerlerken Atilâ da:

— Aldırma! Boş ver.. Sevsev be! Gelecek sefer nerede evleneceğiz? gibi sarhoşça lâflar eder.

Nihayet salonda iki gençle Ahmed Efendiden başka kimse kalmaz. Sevsev Atilâya:

— Hadi git şuradan bir taksi getir de amucamı evine götürelim.

— Zahmet etmeyin! Ben otobüsle giderim...

— Aaa! Ne demek?. Öyle şey olmaz. Hem biraz keyifsiniz amucacım.. biz sizi götürürüz. Atilâ! Atilâ!. Nereye gitti bu da... Dur amucacım.. şu oğlanı bulayım.. şimdi gider, uzaklara.. bizi bekletir.. ben şimdi gelirim.

Diyen kız salondan çıkar.. Ahmed Efendi bekler.. bekler.. bekler.. bekler.. yarım saat geçtikten sonra, masalar tekrar düzelmiştir.. çocukların gelmediğini gören Ahmed Efendi kalkar.. yavaş yavaş salondan çıkar...

— Bunlar da nerede kaldı!. Sahiden de başım dönüyor be!. Ağzıma ekşi sular geliyor, bu konyak da ne meret şeymiş! diye söylenerek oradan uzaklaşır... Eve gitmek için bir dolmuşa, bir de otobüse biner... Gelir, kapıyı açar.. içeri girer.. mutfaktaki dolapta kuru köfte var. Ondan bir kaç tane alır.. biraz da üzüm.. onları yer.. bir kahve pişirir.. onu içer.. eline gazetesini alır.. okumaya başlar.. saat dokuzu geçmiştir. Kapı çalınır... Ahmed Efendi içeriden seslenir:

— Kim o?.

— Aktar Ahmed Beyin evi burası mı?

— Burası.

— Az açar mısınız?

Ahmed Efendi kapıyı açar.. karşısında kara yağız iriyarı bir adam görür.

—Ağabey! Ahmed Efendi siz misiniz?

Ahmed Efendi, konyağın ve köftelerin ağırliğiyle gevşemiştir.. herifin görünüşü de hoşuna gitmemiştir. Onun için:

Hayır ben değilim.. ben biraderiyim...

— Öyle mi? diyen adam Ahmed Efendinin müsaadesini beklemeden içeri girer... ve:

— Demek Ahmed Bey yok!

— Hayır... Dışarı çıktı biraz...

— Beklerim öyle ise...

— Geç kalırsa.. karışmam...

— Beklerim kardeşim.. sen keyfine bak!.

— Nasıl olur burada beklemek?

— Nerede bekleyelim?. Tramvay durağında mı?

— Yok! Yani ben sizin için söylüyorum. Pek acele değilse yarın gelseniz...

— Çok acele...

— Ne gibi?

— Bir hesap var da... (Cebinden bir kâğıt çıkararak) bir düğün hesabı...

Ahmed Efendi bu sözü işitince ayılır...

— Ne gibi düğün!.

— Haberiniz yok mu sizin... Ahmed Bey bizim Özçiçek salonunda bir kokteyl verdi de... Faturayı getirdim... kardeşim... insan bir defa akıl eder... Ben bu adamlara sipariş verdim diye.. içti içti.. kafayı çekti.. çıktı gitti. Biz de başka davetle meşguldük, farkına varmadık. Buraya kadar zahmet çektik... Ne de cehennemin bucağında oturuyormuş yahu?

Ahmed Efendi vaziyetin ağırlığını kavradı. Geceyarısı mahallede maraza çıkarmak doğru değil...

— Kardeşim! İstersen o faturayı bana bırak... ben biradere vereyim. Parayı göndersin. İstersen, sen yarın dükkâna gel... Ben oradayım.

— Beraber mi çalışıyorsunuz?.

— Evet! Hesap ne kadar?

— (Pusulaya bakarak) iki yüz kâğıttan fazla...

Ahmed Efendinin yüreği oynadı. Bu ne iş canım?. Bu da nereden çıktı.

Adam biraz daha bekledikten sonra:

— Ağabey, ben gideyim, yarın sabah Allah isterse saat onda dükkâna gelirim.. bir yere gitmesin de tatsızlık etmiyelim, dedi, çıkıp gitti.

Ahmed Efendiyi aldı bir düşünce.. Durup dururken iki yüz lira ödemenin de mânası yok!. Herifin faturasını ödememeye karar verdi... ve yattı.. gece kendini hapishanede

gördü. Ertesi sabah saat sekiz buçukta dükkâna gitti.. onda beklediği adam dokuz buçukta geldi.

— Merhaba! Ahmed bey yok mu?

— Şimdi gelir...

— Yahu! Söz verdin... gelecekse gelsin...

— Eyy.. gelmiyecek işte ne olacak?.

— Bana bak! Hırbo... Sen beni tanıyor musun?.

— Tanımıyorum...

— Benim dört sabıkam var. Senin nen var da böyle selbest konuşuyorsun! Galiba sırtın kaşınıyor...

— Sırtım falan kaşınmıyor benim, ben biraderle görüştüm.. ben kokteyl falân ısmarlamadım, diyor. Boşuna bekleme!.

— Yaa! demek haybeden koktel.. gacolarla dans.. arkadan cızlam.. nerede. Paraların üstüne bir bardak su. Buldun adamını... Selâm söyle bilâder beye.. her kuşun eti yenmez...

Herif hışımla dükkândan çıktı... Akşama doğrü bir polis memuru dükkâna geldi...

— Ahmed Efendi siz misiniz?.

— Benim...

— Az karakola kadar gelir misiniz?

— Gene ne var yahu?.

— Valla ben bilmem kardeşim.. getir dediler, geldim.

Karakola giderler, doğru komiserin yanına.. şişman, başı traşlı bir adam.

Polis bir selâm verip gösterdi. Komiserin yanında da dün akşam gelen iri herif oturuyordu.

— Aktar Ahmedi getirdim...

— Haa! Sen misin Ahmed?.

— Benim.

Herif atıldı:

— Ulan, orostopol oğlu be!. Komiser bey.. dün akşam

bana Ahmed ben değilim, ben kardeşiyim, dedi, şimdi de Ahmed oldu..

Komiser başını sallayarak:

— Öyledir bunlar.. hokkabaz gibidir.. (Ahmede):

— Baksana bana!. Sen ısmarlamışsın bir düğün ziyafeti.. Çiçekpalasta.. neden vermezsin parasını?.

Ahmed Efendi şiddetle:

— Ben düğün müğün ısmarlamadım. Hâşâ!. Reddederim.. Ben namuslu adamım.

— Öyledi iiir.. hepimiz namusluyuz.. söyle bakalım.. düğüne gittin mi?.

— Gittim...

— Kim çağırdı?.

— Bizim çocuklar..

— Haa! Senin çocuklar.. çağırdı.. ya bu davetiyeyi ben mi bastım be?.

Diyerek sümenin altından bir davetiye çıkardı...

— *"Kızımız Sevsev Tomruk ile oğlumuz Atilâ Yaylımın evlenmeleri münasebetiyle "Özçiçek" solanlarında ..... günü saat on altıda tertib ettiğimiz kokteyl partiye şeref vermeniz rica olunur. İmza: Ahmed Aktar"*

Ahmed Efendinin ağzı açık kalır.. komisere bakar.. adama bakar..

— Bunu ben bastırmadım vallahi!.

— Kim bastırdı?.

— Çocuklar bastırmış olacak...

— Nerede bu çocuklar?.

— Bilmem ki...

— Bu çocuklar senin nendir?.

— Kız... dede yeğenimin torunu imiş... oğlanı tanımam.

Komiser, Ahmed Efendinin haline bakıp acıdı.

— Kuzum.. sen bunları tanımazsın da neden gittin düğüne?.

Herif lâfa karıştı:

— El âlemin içinde elini öptüler bunun.. davetliler de el sıktılar.

— Öyle olmadı mı?

— Öyle oldu.. ama oldu bir kere...

Komiser faturaya baktı..

Bir Ahmed Efendiye, bir de davacıya baktı... sonra:

—Ahmed Efendi kardeşim.. sen basmışsın bir mantepsiye.. ama çıkamazsın kolay kolay içinden. Bu adam alır bu paraları, değil mi bunu senin basmadığını isbat edemezsin.. (öteki herife dönerek) sen de hemşerim. Bu parayı almasına alırsın... ama çok uğraşırsın. Görürüm bu adam bîgünahtır. Yapmış bir aptallık... gitmiş düğüne... şimdi gel bunun yarısını silelim... yarısını da versin sana... çünkü bu açıkgözler hakikatte sizin ikinizi dolandırmıştır, hani hak değildir, bunun bütün ceremesini bu Allahlık adama çektirmek... Ha?. Nasıl? Oldu mu?

Ve Ahmed Efendi cüzdanını çıkarıp bir yüzlük kâğıt verdi...

— Al kardeşim... bir daha benim imzam olmadan... kokteyl yapma!. Vallahi de haberim yoktu... billâhi de. Ama saflığımızın ceremesini çekiyoruz.. dedikten sonra komisere baktı.

— Hadi güle güle!. Gitme bir daha tanımadığın adamların davetine!

— Tövbeler tövbesi.. bir daha mı?

Vatandaş Ahmed Efendi o gün ağzına lokma koymadı..

«TEMİZ»E HAVALE..

Vatandaş Ahmed Efendinin o gün hiç keyfi yoktu. Gece karışık rüyalar görmüş... denize girmişti. Ne zaman rüyada denize, suya girse canı sıkılacak bir hâdise başına geldiğini denemişti, yahud da tesadüflerden ahkâm çıkararak o kanaate varmıştır.

— Hayırdır inşallah! Dur bakayım! diye söylendi. Dükkâna biraz geç gitti. Çırak Fertik dükkânı erken açmış... ustasını bekliyordu. Bu Fertik, Ahmed Efendinin çocukluk arkadaşı İzzetin oğlu idi. Mektebe göndermiş, kaçmış... viranelikte futbol oynamış... sınıfta kalmış... nihayet «esnaf olsun» diye babası tarafından Ahmed Efendinin yanına bırakılmıştı. Ahmed Efendi Feride beş lira haftalık verir, üstüne başına bakar, gündüz de karnını doyururdu. Ferid arandığı zaman bulunmaz, bulunduğu zaman durmaz, boyuna firar ettiği için adını Fertik koymuşlardı.

Ahmed Efendi dükkâna geldiği zaman Fertik lâstikten sapan yapıyordu.

— Nedir o elindeki? diye sorunca:

— Hiç usta! Güvercin vuracağım da...

— Ulan sapanla güvercin vurulur mu?

— Ben vuruyorum.

— Günahtır, yapma öyle şey! bırak onu!

— Peki usta!

Ahmed Efendi tezgâhına oturdu. Fertiğe de:

— Kuş yemlerini havalandırdın mı? diye sordu.

— Havalandırdım, cevabını aldı...

— Şuradan toz tarçın kutusunu getirsene! dedi...

Çocuk gitti. Raftan bir kaç kutu çıkardı, birer birer açtı... içlerine bakıyordu... Ahmed Efendi:

— Ne açıyorsun, kutuları? diye sorarken çocuk aksırdı... Kutudaki toz madde havalanıp gözüne kaçtı...

— Ayyy!. Gözüm yanıyor, diye bağırdı...

— Hay Allah cezanı versin. Gel buraya! dedi. Çocuğun yüzünü ve gözlerini su ile yıkadı... Oğlan ağlamışa döndü.

— Ulan bahar kutusuna aksırılır mı?

— Koklarken burnuma kaçtı usta!

— Enfiye çeker gibi koklanır mı? Kutuların kapaklarında içinde ne olduğu yazılı. Senin okuman yok mu?

— Kapaklar karışmış usta! Üstünde yazılan içinde çıkmıyor.

— Kim karıştırmış? Senin işin... Sen adam olacaksın da göreceğiz. Vay vay vay... Ama maç olsa şaşırmazsın!

Bu da geçti. Kapının önünde iki kişinin maraza ettiklerini işitti...

— Ben de seni adam sandım. Kaldır şunu be!.

Bir hamala yük vermiş, adam sendeliyor.

— Kaldıramıyorum... çok ağır!.

— Yahu! Yirmi okka ya var, ya yok!. Bunun neresi ağır?

— Hafifse sen kaldırsana!

— Ben hamal değilim!. Kaldıramıyacaksan ne diye aldın?. Kaba soğan sen de...

Sözünü işitince Ahmed Efendinin zihninde bir şimşek çaktı... Bir gün evvel bakkalda soğan bulamamıştı. Toptan soğan almak kararında idi. Unutmuştu. Bu söz yapacağı işi hatırlattı... Kalktı:

— Fertik! Ben soğan almaya gidiyorum. Göz kulak ol!. Yarım saate kadar gelirim.

— Peki usta! Ararlarsa ne diyelim?

— Bir saat sonra gelecek, dersin!

Ahmed Efendinin soğana karşı zaafı vardı. Çocukken mahallede yüz yaşına kadar yaşamış bir hoca vardı. Soğan

ekmek yediği için hiç hasta olmadığını söylerlerdi. Ahmed Efendi de bu niyette olduğundan çok soğan yerdi.

O gün gazetede Fatih pazarına soğan geldiğini okumuştu, oraya gitti... soğan alacaklar kuyruk olmuşlardı... o da kuyruğa girdi... önündekine soracak oldu:

— Soğan kaç paraya acaba?

— Ne bileyim ben!

Sustu. Adamın hakkı vardı. Kendisi nasıl bilmiyorsa o da bilmiyordu. Ne ise yarım saat sonra sıra geldi.

— Hemşerim kaça?

Adam bağırdı:

— Elli kuruş!.

— Pahalı değil mi? demeye kalmadı...

— Pahalıysa git bakkaldan al!. Amma da açık gözsün yahu!. Elâlem kuyruk yapıyor... sen...

— Peki peki... öfkelenme! Bir şey demedik ki...

— Daha ne diyeceksin... işimiz var... Alacak mısın?

— Alacağım... ver bana yirmi beş kilo...

— Dükkân mı açacaksın?

— Hayır! Kendim yiyeceğim...

— On kilo nene yetmez...

— Kardeşim! Rica ederim... uzun etme! Elli kuruş dedin! Peki dedik, şimdi de...

— Yirmi kilodan fazla veremem... bu kadar adam var...

— Peki öyle olsun... ama çürük koyma!.

— Haaa! Hem elliye soğan satalım... hem de seçelim... çürüklerini kime satacağız...

Ahmed Efendi sustu. Bu alış veriş değil, bir nevi maraza idi.

Adam sordu:

— Çuval var mı?

— Var, diye koltuğunda kâğıda sarılı çuvalı açtı... doldurdular... kantara vurdular. İki kilo fazla geldi.

— Kalsın rica ederim, çıkarma iki kiloyu...

— Hadi senin dediğin olsun!.

Parasını verdi... bir hamal çağırdı... küfesine koydu.

— Düş önüme!. Yürü bakalım!. Aksaraya doğru! dedi.

Bir hayli gitmişlerdi... Birdenbire birisi peyda oldu, hamalı tuttu...

— Nedir bu küfedeki?

— Soğan...

— Ne soğanı?

Diye cevap verirken Ahmed Efendi yetişti... adama sordu:

— Ne istiyorsun birader?

— Sana ne?. Ben bu adamla görüşüyorum...

— Ne konuşuyorsun adamlan?

— Ne vazifen senin?

— Aman kardeşim. Sabah sabah iş çıkarma... bu hamal benim.

— Yaa! Söyle öyle ise nedir bu çuvaldaki?

— Söyleyeyim ya! Ama sen neden soruyorsun?

— O benim vazifem...

— Yaa! Affedersin!. Çuval var soğanda...

— Ne?..

— Çuval var... şey... Soğan var çuvalda...

— Kimin bu soğan?

— Benim, dedik ya!

— Bir daha söyle bakayım...

— Benim... kardeşim... elli defa da söylerim, ne olacak çalmadık ya!

— Nerede faturan?

— Hoppala! Yahu! Soğanın da fatürası olur mu?

Adam, hamala:

— Gel benimlen... karakola gideceğiz... bakalım faturasız mal nasıl kaçırılırmış...

— Yahu! Ben bunu Fatihteki pazar yerinden aldım. Bırak şu adamı... sabahleyin...

Adam, Ahmed Efendiye hiç bakmıyordu bile...

— Yürü karakola...

Hamal önde, adam arkada... Ahmed Efendi de onun arkasında yürüdüler. Karakola varınca adam hamala:

— Bırak çuvalı buraya... diye... karakolun önündeki yaya kaldırımını gösterdi. Adam bıraktı, hamala:

— Hadi sen git!. diye savdı... biçare parasını alamadığından dolayı melûl melûl baktı... Ahmed Efendi acıdı:

— Al şunu! diye para verdi... Adam Ahmed Efendiye...

— Gir içeri...

— Soğanlar ne olacak?.

— Ben sana ne diyorsam onu yap!.

— Peki... dedi ve girdi... öteki adam dışarıda kaldı.

Ahmed Efendi karakolun taşlığındaki sıralardan birine oturdu, bekledi... gözü kapıda idi. Gelen giden olmadığını görünce telâşla kalktı, kapıdan çıkarken biri seslendi.

— Ahmeeet...

Ahmed Efendi döndü.

— Buyuur! diye cevap verdi... Seslenen üniformalı bir polis memuru idi. Üsteledi:

— Nereye tüyüyorsun be?

— Hiç... çuvala baktım da.

— Çuval içeride... Kıracaksın kirişi değil mi!. Gözünü aç... vallahi patlatırım gözünü. Ulan malları nereden aldığını isbat etmeden nereye gidiyorsun?

— Kardeşim! Ben malı Fatihten aldım... istersen... aldığım yeri gidip gösteririm...

— Hele bekle biraz da, görürüz... şimdi komiser çağıracak...

Ahmed Efendi tekrar oturdu... yanında bir kadın vardı... sordu:

— Sen hırsız mısın?

— Hayır canım... pazardan soğan aldım da...

— Soğan mı?. Sevsinler... ayol soğan alanı karakola mı getirirler?

— Ne bileyim ben... siz ne bekliyorsunuz?

— Mallarımı çaldılar da... onu gösterecekler...

Bu sırada polis tekrar seslendi...

— Ahmed...

— Efendim...

— Gelsene!.

Ahmed Efendi kalktı... komiserin odasına soktular... komiser sordu.

— Ahmed sen misin?

— Benim...

— Nereden aldın bu çuval içindekileri?.

— Fatihten... pazar yerinden aldım.

— Üyle mi... kimden almışsın bakalım?

— Vallahi adını ne bileyim... soğan satıyordu... ben de aldım.

— Bre sen alay mı edersin benimlen?.

— Estağfurullah, ne münasebet?

Seslendi...

— Oğlum Tefik Efendi! Getir bana şu çuvalı bakayım!

Çuvalı getirdiler...

— Aç şunu!.

Polis, çuvalın ağzını bağlayan sicimi çözdü, açtı... komiser içine baktı... şaşkın bir halde...

— Bu ne bu?

Polis cevap verdi:

— Soğan...

— Ne getirdiniz bu soğanı?.

— Ben getirmedim, Hüseyin Efendi getirdi...

— Çağır bana!.

— Vazifeye gitti...

— Çağır o kadını...

Kadını getirdiler... komiser sordu:

— Hanım! Sen göstermişsin hamalı... tutmuş getirmişler... şimdi çuvalın içinden soğan çıktı...

— Gözü kör olsun... değiştirmiş...

Ahmed Efendi dayanamadı...

— Hanım... sen beni tanıyor musun?...

— Tanımaz mıyım? Sen Ahmed değil misin?.

— Ahmedim... ama nereden tanırsın...

— Sen kahveci Alinin kayını çarşı hırsızı Ahmed değil misin?

Ahmed Efendi komisere döndü:

— Komiser bey, rica ederim, bu kadın bana iftira ediyor. Ben o söylediği adam değilim...

Bu sırada dışarıda sesler oldu...

— Bırakın yahu! Ben kendim giderim, Allah Allah...

İçeri birini soktular. Kadın görünce:

— Hah! İşte sahici Ahmed geldi dedi. Komiser:

— Haa! Gel bakalım Ahmed... Nerede çuval?

— İşte komiser bey! diye önündeki çuvalı gösterdi.

— Bırak şimdi palavrayı... yakarım canını... Süyle bana nerede mallar?.

— Vallaha! Komiser bey... nah, şu nimete kör bakayım ki... bende değil! (Kadını göstererek) bu karının aftosu var... kahveci Ali... benim de eniştem olur... mallar onda... hem ben mallara el sürmedim. Çünküm... biz bu dünyada namusile...

Ahmed Efendi dayanamadı...

— Komiser bey, bana müsaade etseniz de...

— Dur bakalım yahu! Şu mallar çıksın meydana!!.

— Ama kardeşim...

— Ben senin kardaşın değilim... resmî makama kardeş denmez...

— Peki kardeşim...

— Hâlâ süyler... Tefik... al bunu dışarı...

Ahmed Efendi direndi.

— Yok! O kadar da değil komiser bey. Ben Fatihten soğan aldım... Eve giderken beni çevirdiler, buraya getirdiler. Şimdi yanlışlık olduğu anlaşılıyor. İnsan hali bu! Beni birine benzetmiş olabilirler. Ama... artık bu iş burada bitsin... sonra ben...

— Ne yaparsın sen?

— ...Sonra ben... hasta olurum. Benim midem hastadır. Sık sık yemek yemeliyim... ilâcım var... siz beni...

— Anladık... anladık... senin adın ne?.

— Ahmed.. İşte bu adamın da Ahmedmiş. Aradığınız Ahmed ben değilim! Bayan da tanıdı... Bırakın beni artık...

Komiser ötekine sordu:

— Ahmed... senin adın ne?

— Ahmed dedin ya ağabey...

— Soyadın?

— Şıpşak...

Vatandaş Ahmed Efendiye:

— Senin adın ne?

— Ahmed...

— Soyadın?

— Temiz...

— Onu bırak... soyadın?

— Temiz dedim ya!.

— Haa! Soyadın Temiz... yani sen Ahmed Temizsin üyle mi? Haydi seni temize havale edelim...

— Teşekkür ederim... sağol beyim.

— Hay sen de yaşayasın... Al çuvalını... çek arabanı...

— Ben kaldıramam ki...

Komiser parladı:

— Ben mi taşıyayım senin soğanlarını?

— Yok... estağfurullah... burada kalsın... ben hamal getiririm...

5 saat sonra soğan çuvalı eve geldi. Ahmed Efendi kendi kendine:

— Rüya çıktı... bereket hafif geçti... diye söylendi.

BAŞA GELEN ÇEKİLİR

Vatandaş Ahmed Efendi insan adamdı. Dostuna, ahbabına karşı vefalı idi. Bir gün eski arkadaşlarından birinin hastalanıp Gurebaya kaldırıldığını duydu. Ziyaretine gitmek istedi. Hastane büyük yer. Ahmed Efendi girgin adam değildir. Rastgele bir beyazlı hademeye sordu:

— Kuzum kardeşim. Bir hasta arıyorum... nereye gideyim?.

— Ne hastası?

— Vallaha bilmiyorum. Bizim arkadaşlardan biri fenalaşmış. Gurabaya yatırmışlar...

— Gardaş sen de çok acemi imişsin. Bu hastahanede dünyanın koğuşu var. Hasta ne hastası? Onu bilmeyişin hastayı bulaman!

Ahmed Efendi az daha ileri gitti... bir başka hademeye rastladı...

— Kuzum kardeşim... buraya gelen hastaları nerede ararlar?

— Burada ararlar... nerede arayacaklar...

Bu söze cevap bulamıyan Ahmed Efendi içinden:

— Başhekime sorarım... dedikten sonra ve bir çok kimselerin girip çıktığı kapıdan içeri girdi. Hademelerden birine:

— Yaşar isminde bir hastamız var, dedi.

— Hangi koğuşta?

— Koğuşunu bilmiyorum.

— Çık yukarı hemşireye sor.

— Hemşirenizin adı ne?

— Leylâ...

— Peki...

Ahmed Efendi adamın gösterdiği merdivenden çıktı... İlk rastladığına:

— Leylâ Hanım? diye sordu...

Adam bir odayı gösterdi.

— Şu odaya bak!.

Ahmed Efendi oraya gitti...

— Leylâ Hanım?.

Şişman, esmer, derli toplu genç kadın...

— Efendim bizim bir hasta var da... Yaşar...

— İnşallah...

— İnşallah... Onu arıyorum... biraderiniz size sormamı söyledi.

— Benim biraderim mi?

— Evet!.

— Gelmiş mi?

— Gelmiş olacak.

Telâşla:

— Nerede gördünüz?

— Aşağıda... kapıda gördüm...

— Yaa! diyen kadın birdenbire odadan fırlayıp merdivenden aşağı indi... Ahmed Efendi bakakaldı... Beş dakika sonra yine yukarı çıkan hemşire Leylâ, Ahmed Efendiyi görünce:

— Alay mı ediyorsunuz benimlen... Şimdi prefesöre seni şikâyet edeceğim... diye serteldi.

— Ne oldu hanım hemşire?.

— Hâlâ bilmemezlikten geliyor. Biraderiniz söyledi dedin... gittim... ne biraderim var, ne kayınbiraderim.

— Gittiyse benim kabahatim mi kardeşim... Ben ömrümde yalan söylemem.

— Görsen tanır mısın?.

— Nasıl tanımam!. Şimdi gördüm...

— Haydi buyurun aşağıya inelim...

İnerler... Kadın sorar:

— Nerede?

Ahmed Efendi biraz bakındıktan sonra konuştuğu hademeyi tanır... ve gösterir...

— İşte!.

— Hangisi?.

— Canım şu zayıf, kara yağız adam!.

— Aa, o benim kardeşim falan değil... o Dursun!.

— Peki!. Dursun!.

— Kardeşim olduğunu nereden uydurdun?.

— Ben uydurmadım... kendi söyledi... bizim hemşire Leylâ Hanım var, ona git, dedi...

— Dediyse?. Ben onun kız kardeşi mi olurum?

— Aman, hanım kızım... benim uğraşacak vaktim yok!. Hemşirem, dedi... ben de sana öyle söyledim...

Kadın gülmeğe başladı...

— Hemşire ne demek?

— Ne demek... erkek kardeş değil ya? Bizim bildiğimiz kız kardeş...

Kadın Ahmed Efendiye baktı, halinden şüphelenmedi.

— Peki peki... kimi arıyorsunuz?.

— Yaşar diye bir arkadaşımız var da... İki, üç gün evvel fenalaşmış... Gurebaya kaldırmışlar, dediler...

Hemşire düşündü...

— Nasıl adam?

— Çok iyi adamdır... melek gibi...

— Onu demiyorum... ne kıbalde?. Şişman mı, zayıf mı?. Soyadı nedir?

— Şişman, kanlı canlı?. Soyadı... Elüstün.

Hemşire düşündü...

— Gelin benimle beraber!.

Tekrar yukarı çıktılar... Bir odaya girdiler... hemşire bir defteri yokladı. O sırada bir hastanın koltukla koridora

çıkarıldığını gören Ahmed Efendi fena oldu... Nihayet hemşire:

— Yaşar Elüstün. Anbara gastrik.

— O kadar uzun ismi olmasa gerek...

— İsim değil, hastalığı... mide fesadı... çok yer mi idi?

— Bir oturuşta bir kuzu yer...

— Dün akşam gitmiş...

Ahmed Efendi birdenbire endişe ile:

— Nereye gitmiş? Öteki dünyaya mı?

— Yok canım, taburcu olmuş...

— Gitmiş deyince ödüm koptu... teşekkür ederim...

Hastane, hasta... ölüm... böyle şeyler Ahmed Efendinin hoşlanmadığı mevzular idi. Ama hayat insanı mecbur ediyor, dost yoklamağa, ahbab defnetmeğe gidiyordu... Bu düşüncelerle dükkâna geldiği zaman kapının önünde bir kalabalık gördü... çırak hemen atıldı...

— İşte usta geldi.

— Nedir o?.

Çıraktan evvel bir memur:

— Dükkânı mühürleyeceğiz... dedi.

— Neresini?.

— Kapısını!.

— Neden?.

— Verese müracaat etti.

— Ben bu dükkânı kendim açtım... kimseden devir almadım ki... veresesi olsun... Kimin vârisleri?

— Ahmed Temizin vârisleri...

— Anlamadım.

— Ahmed Temizin vârisleri...

— Ahmed Temiz benim. Daha ölmedim ki...

— Orasını bilmem. Elimizde kâğıt var.

Bekçi karıştı:

— Ahmed Bey, ben dedim, bu adam ölmedi, sağdır dedim. Ama mamele var, dediler, ne yapayım... sen sağ ol!

Vatandaş Ahmed Efendi şaşırdı... Memura:

— Kuzum kardeşim... nedir bu iş? diye sordu.

— Vallaha birader, benim elimde kâğıt var. Vereseniz dükkânı mühürletme kararı almış...

— Ayol ben ölmedim... işte, sağım.

— Kardeşim... orasını ben bilemem.

— Nasıl bilemezsin yahu! İşte turp gibiyim hamdolsun, görmüyor musun?.

— Görüyorum ama bakalım sen misin Ahmed Temiz, birader?.

— Aaa! Mahalleye sorun yahu?. Nüfus tezkeremi göstereyim...

— Ben tahkik memuru değilim... yalnız dükkânı mühürleyeceğim...

— Peki ben dükkânıma giremiyecek miyim?

— Mühürleyeceğim diyorum yahu! Nasıl girersin?.

— Peki ben ne yapayım yahu? Bana bir akıl öğretin!

— Sen karakola git... Berhayat ilmühaberi al!. Bu kararı veren mahkemeye git...

Dedikten sonra... dükkânın kepenklerini indirdiler, kapıyı mühürlediler. Ahmed Efendi içeride kalmış olan defterini bile alamadı... o hızla karakola gitti. Tanıdığı bir komiser vardı, onu aradı...

— Komiser bey burada mı?

— Odasında! dediler. Girdi, başka bir komiser...

— Ne istiyorsunuz?.

— Hayır, bir başka komiser bey vardı da... onu arıyorum.

— Burada bir tek komiser var, o da benim.

— Bir hafta evvel geldimdi de...

— (Gülerek) o Ankaraya tayin edildi. Yerine ben geldim. Bir işiniz mi var?.

— Nasıl anlatayım bilmem ki... bizim dükkânı mühürlediler...

— Millî Korunmadan mı?.

— Yok beyim... mahkemeden...

— Ne yapalım?. Mahkemeden gelen emre biz karışmayız!.

— Öyle değil! Benim veresem mühürletmiş... Ben öldüm diye... halbuki ben sağım.

— Öyle şey olmaz...

— İşte onun için öteki komiser beyi aradımdı. O beni tanır...

— Başka tanıyan yok mu?

— Bekçi tanır... mahalleli tanır...

Komiser:

— Allah Allah!. Nasıl olmuş bu iş? Kim bu senin veresen?.

— Bir soysuz kız var... Uzaktan... akrabam olur. Herhalde onun işi olacak...

— Ölmemiş adamı nasıl ölü diye gösterirler... Sen bana nüfusunu getir!.

O gün Ahmed Efendi nüfusunu getirdi. Mahalleden de bir berhayat ilmühaberi aldı...

Komiser de bir kâğıt yazdı... fakat akşam oldu. Adliyeye gidemedi... Hâdise mahallede duyulmuştu. Evde canı sıkıldığından kahveye gitti... İmam görünce...

— Ahmed Efendi! Geçmiş olsun... sizin için vefat etmiş, diyorlar. Hakikat mi Allah aşkına... diye takıldı.

Ahmed Efendi dayanamadı:

— İmam Efendi! Sen benim namazımı kıldın mı? dedi.

— Hayır, daha nasib olmadı...

— Olmaz da inşallah...

— Ahmed Efendi! Tövbe istiğfar et! Namazsız mı gömüleceksin?.

— Yahu! İmam efendi... ben turp gibi sağlam adamım. Öldü diye karar almışlar... dükkânımı mühürlediler...

— Başın sağ olsun... bugün olmasa yarın ölecek değil misin? Bu dünyanın malı dünyada kalır. Allah son nefeste imandan ayırmasın. Gene bahtiyar adamsın... Vefa-

tından sonra hayrat yap da... Allah günahlarını...

— Yahu! Deli edeceksiniz beni... kim öldü, kim kaldı?.

O esnada kahveye giren ve Ahmed Efendinin orada olduğunu görmiyen birisi:

— Allah taksiratını affetsin... bizim aktar Ahmed vefat etmiş... Hiç haberimiz olmadı... biraz cimri idi ama iyi adamdı... bir defasında tarçın aldımdı... benden...

Ahmed Efendi dayanamayıp:

— Hepinize lânet olsun... Diri diri beni gömeceksiniz yahu! deyince adam şaşaladı...

— Ay... Sen sağ mısın yahu!

— Görmüyor musun?.

— Ne bileyim ben... Gazete yazmış. Vefat etti diye dükkânını mühürlemişler...

Tam bu esnada mahallenin bıçkınlarından manav Salih içeri girdi... Adam iyice sarhoştu. Ahmed Efendiyi görünce:

— Vay... Ahmed Bey... Geçmiş olsun... Ne var ne yok, öteki dünyada? dedi.

— İyilik sağlık... Salih neden gelmedi diyorlar...

— Ha, ha!! Hele birkaç kişi var... Onları selâmetliyelim de sonra düşünürüz dersin... Adaam. İyi oldu da öldün! Bu pahalılıkta masraftan kurtuldun yahu!

— Hakkın var...

— Aman Ahmed Bey kardeşim! Gerçek, nasıl orası?. Ucuzluk mu bari!

— Çook...

— Ne diye geri döndün yahu? Burada ağız kokusunu çekmek için mi? Bir kere mortuyu çekmişsin... Otur oturduğun yerde!...

Ahmed Efendi daha fazla dayanamadı... Eve döndü... Gece sabaha kadar gözüne uyku girmedi. Erkenden kalktı... Kâğıtla beraber Adliyeye gitti. Mühürleme kararını veren yargıcı bekledi... Gelince huzuruna çıktı...

— Ne var?

— Efendim bendeniz kararınızla dükkânı mühürlenmiş olan merhum ölü Ahmed Temizim...

Yargıç, Ahmed Efendiye garib garib baktı...

— Nereden geliyorsun? Hastahaneden mi?

— Hastaneye dün gittim... di...

— Otur bakalım... dedikten sonra mübaşiri çağırdı... Bir kâğıt yazıp eline verdi... Az sonra bir polis iki de mübaşir geldiler... Ahmed Efendiye:

— Biraz gelir misin birader. Hekime kadar gideceğiz, dediler.

Ahmed Efendi derhal çaktı. Yargıça:

— Hayır hâkim bey! Deli değilim!. Elimde de berhayat ilmühaberi var, diyerek evrakı uzattı... Berikiler Ahmed Efendinin koluna girip dışarı çıkarmak istedilerse de hâkim:

— Durun biraz! dedi. Evrakı tetkik etti... Başkâtibi çağırttı... Bir taraftan da Ahmed Efendiye:

— Hastaneye neden gittin?

— Bir arkadaş hasta idi de... Onu ziyarete gittimdi... Yasak mı rica ederim... Bir de geldim baktım ki... ölmüşüm... dükkân mühürleniyor...

Başkâtip geldi. Dosya tetkik edildi. Hep o şıllık kızın işi... Ama bir de:

«Tüccardan Ahmed Temiz dün gece ecel-i mevudile vefat etmiştir. Namazı Beyazıd camiinde kılındıktan sonra Edirnekapı mezarlığına defnedilecektir.»

Şeklinde bir gazete ilânı var. Hâkim ilânı gösterdi...

— Siz bu musunuz?

— Ben buyum ama hâkim bey... ben sağım...

— Evrakınızı savcılığa gönderiyorum. Hilâfı vâki ilân neşrinden dolayı gazete hakkında takibat yapsınlar. O takibat başlayınca biz de sizin mühürü fekkederiz.

Hâkim emretti. Evrak çabucak yazıldı. Vatandaş Ahmed Efendi bunları Savcılığa götürdü... Vaziyeti anlattı. Savcılıkta güldüler...

— Oluyor böyle şeyler... Bakalım aslı ne imiş?. dedik-

ten sonra ilânın çıktığı gazeteye telefon edildi. Yirmi dakika sonra gazeteden:

— Affedersiniz! İlânda vefat eden kimsenin adı Ahmed Semiz olarak verilmiş... Tertib sehvi olarak Semiz ismi Temiz olarak çıkmış. Yarın tashihen ilân edeceğiz..

İlân çıktı... Mahkeme mühürü fekketti. Ahmed Efendi kahveye gittiği zaman imama rastladı...

— Nasıl imam efendi!. Tekrar dirildim...

— Eyyy! Allah büyük... Kasavet çekme Ahmed Efendi! İnşallah son nefesinde...

Ahmed Efendi dayanamadı:

— Allah cezanı versin herif... dedikten sonra... Çıkıp eve döndü... O gün bugündür... İmamla selâmı sabahı kesti.

AHMED EFENDİNİN MUSLUĞU

Evdeki helânın musluğu bozulmuştu. Ahmed Efendi titiz adam olduğu için elini sık sık yıkar olduğundan musluğu çok kullanırdı. Eh, şimdiki musluklar da malûm. Çabuk aşındığı için musluk, günün birinde su tutmaz olmuştu. Bir müddet uğraştıysa da Ahmed Efendi musluğu ıslah edemedi. Köselesini düzeltcyim derken vidası yalama oldu... Nihayet bir teviye akmağa başlayınca Ahmed Efendiye bir musluk almak düştü.

O gün Ahmed Efendi bu iş için Galatada Perşembepazarına gitmişti.

— Musluk var mı?

— Ne musluğu istiyorsun?

— Su musluğu.

— Ağnadık. Lâkin banyo bataryası mı, lâvabo musluğu mu, mutfak...

— Yok canım. Bildiğimiz aptesane musluğu...

— Tahrat için mi?

— Hayır hayır... El yıkamak için.

— Şuna lâvabo musluğu desene a yavrum. Sen aradığın malın adını bilmiyorsun...

— Affedersin kardeşim. Benim musluk malûmatım kıttır. Ben bildiğimiz musluk musluğu istiyorum.

Adam gülerek musluğu gösterdi... Bir tane yerli malı nikelli musluk seçip pazarlığa girişti:

— Bunun pazarlığı yok bayım. Ne kazanooruz ki?..

Parasını verdi. Bir kâğıda sardı... Cebine koydu ve çıktı...

Vakit öğleye yaklaşmıştı... Bir müddet Köprü başındaki yıkma ameliyatını seyretti. Makineli büyük moloz kepçe-

sinin koca koca taşları, tonozları nasıl alıp havaya kaldırdığına baktı.

— Allah Allah!. Şu insanlar neler yapıyorlar yahu! diye şaştı. Sonra tel halata bağlanan duvarları çekip çekip yıkan motöre baktı. O esnada birisi sokuldu... Şehrin acemisi olduğu belli idi.

— Burayı kim yıkıyor, hemşerim?

— Ne bileyim ben! Yıkanlara sor!

— Soracağım ya! Yanlarına sokulamıyarum.

— Ne olacak öğrenirsen?

— Heç!. Molozu satın alacağım da...

— Sen belediyeye git, belediye yıkıyor bunları...

— Geç... Belediye ile iş olmaz... Mezadı var... Kumusyonu var... Bekle ki... Alasın!. dedi.

Ahmed Efendi makinelere baka baka bir hayli vakit geçmişti... Gene o kepçeli makine bir büyük taş parçasını alıp da Ahmed Efendinin bulunduğu tarafa doğru savururken sesler işitildi...

— Tut. Kaçıyor... Tut!..

Ahmed Efendi birdenbire ürktü ve makine üstüne geliyormuş zannile kaçmağa başladı... Kaçarken tökezledi... Doğruldu ve Köprüye doğru seyirtirken birisi yakasına yapıştı:

— Nereye kaçıyorsun? Dur bakalım...

— Bir yere kaçmıyorum... Şu vinç makinesi üstüme doğru geliyordu da...

— Yaaa! Kimse kaçmıyor da sen neye kaçıyorsun?

— Affedersin... Neye soruyorsun? Sen kimsin birader?

— Sen kimsin bele onu söyle de... Sonra konuşalım.

— Ben aktariye tüccarlarından Ahmed... Ahmed Temiz!

— Ne geziyorsun burada?.

— Şuradan musluk aldım...

— Ne musluğu?

— İşte yahu! Diye elini cebine atıp musluğu çıkarırken beriki hemen kenara kaçtı. Kimbilir ne sandı?. Ama

musluk meydana çıktı.

— Bu mu? Diye karşıdaki baktı. Sonra:

— Haydi işine bak da... Etrafı telâşa verme!

— Ben vermedim... Yahu! Başkaları bağırdılar...

— Bağırır ya!. Herifin saatlerini aşırdılar...

— Ne saati?

— Cep saati... Kol saati...

— Çok mu?

— Sekiz on tane çalmış...

— Kim çalmış?..

— Herifin biri...

— Tutmuşlar mı?.

— Kaçmış... Kaçarken seni de onun için durdurduk...

— Affedersin... Ben...

— Bir şey değil... Haydi git işine!

— Başüstüne...

Ve Ahmed Efendi ortadan uzaklaştı... Dükkâna dönmek için vakit geçmiş... Öğle zamanı olmuştu.

— Şurada bir karnımı doyursam! diye bakındı... Galatanın dar sokaklarından birine girdi. Bir aşçı dükkânı arıyordu... Karşısına birisi çıktı...

— Saatin var mı?. diye sorunca Ahmed Efendi içerledi...

— Yok kuzum. Neden sordum?

— Vakti anlamak için, cevabını alınca rahatladı...

— Yok birader. Merak ediyorsan bir saat alsana!

— Sen neye almıyorsun? Bu dünyada saatsiz adam olur mu?..

Ahmed Efendi, meraklı bir adam değildi... Ama, herifin vaziyetini beğenmedi. Saat çalmışlar lâfını da işitmişti ya!.. Herifin gittiği istikamete yürüdü... Adam hızlı hızlı gidiyordu. Sokağın ilerisinde bir yere girdiğini gördü. Ahmed Efendi de yürüdü... Onun girdiği yere geldi... Tesadüf... Bir aşçı dükkânı... Hemen içeri girdi... Yirmi, yirmi beş kişi oturmuş yemek yiyorlardı. Dükkânın loş bir köşesinde bir boş yer gözüne ilişti. Masaların etrafından dola-

şarak oraya vardı. Oturdu... Işıktan geldiği için gözü içerinin loşluğuna alışıncaya kadar karşısındakileri seçemiyordu.

Biraz sonra aşçı geldi... Bir şey sormadan:

— Izgara köfte, şiş köfte, çingene palamudu tepside, tas kebablı pilâv, kuru fasulye... diye sayarken Ahmed Efendinin içi çekti:

— Palamud iyi mi? diye sordu...

— Çingene palamudu... Piliç gibi... Fevkalâde... diyen adama:

— Bana bir palamut getir!.. dedi...

Yavaş yavaş da gözü içerinin loşluğuna alıştı... Karşısında yemek yiyen adama baktı. Gözü ısırıyor gibi. Kara gözlüklü bir adam... Kimdir bu... diye düşünürken yemek geldi.

Ahmed Efendi tabağı aldı... baktı ve içinden gelerek sordu:

— Bu palamudun çingene olduğu neresinden belli?.

Aşçı hazırcevap bir adam:

— Nüfus tezkeresi mutfaktadır. İsterseniz getireyim.

— Alay mı ediyorsun?

— Yok kardeşim, alay olur mu? Palamudun çingene olduğu ne malûm?. dedin, ben de cevap ettim...

Müşteriler gene gülüştüler... Aşçı devam etti:

— Efendi bilâder... palamudun küçüğüne çingene palamudu derler, körpe olur. Daha büyük olursa palamut olur...

Birisi sordu:

— Artin usta daha büyük olursa?.

— Torik olur...

— Daha büyük olursa?.

— Sivri olur.

— Daha büyük olursa?.

— Altıparmak olur...

— Daha büyük olursa?.

— Daha büyük olmaz kuzum... Namuslu palamut o kadar büyür...

Gülüştüler... Ahmed Efendi sindi. Palamudu yemeğe başladı. Sinirlenmişti, dükkân da karanlık... Lokmaları büyük yutuyorken bir kılçık boğazına kaçtı. Lokmayı çıkarsa bir türlü, çıkarmasa boğulacak... derken başladı öğürmeğe...

Karşısındaki adam telâşlandı... etraftakiler koşuştular...

— Parmak salmalı!, dediler.

Ne ise güç hal ile Ahmed Efendinin kılçığını çıkardılar... Adam kıpkırmızı oldu...

Artin usta geldi...

Geçmiş olsun... dedikten sonra:

— Şimdi ağnadın, çingene palamudu olduğunu? Diye de alay etti... Ahmed Efendi de:

— Ben ne bileyim bu kadar çingenelik edeceğini... diye cevap verirken gözü karşısındaki adama ilişti. Adam kılçık muharebesinde gözlüğünü çıkarmıştı... tanıdı... sokakta kendisine saati soran adamdı... birdenbire sordu...

— Saati öğrendiniz mi?.

Adam, daha cevap vermeye vakit kalmadan kapının önünde bir patlama oldu. Ahmed Efendi de o sırada kılçığın gırtlağını gıcıklamasından dolayı aksırdığından mendilini çıkarmak için cebine saldığı eline musluk gelmişti. Kızgınlıkla musluğu çıkarıp masanın üzerine korken de patlama olmuştu, bir kaç saniye içinde olup biten bu hâdise esnasında Ahmed Efendinin karşısındaki yolcu birdenbire ellerini kaldırarak...

— Yakma beni! diye bağırdı... Ahmed Efendi şaşaladı. Musluğu eline alırken sordu:

— Saatiniz kaç?

— Sekiz tane kardeşim! Al Allah belâsını versin. Kabahat bende değil, o namussuz herifte... kendisi aşırdı... bana verdi, kaçtı... diyerek cebinden bir küçük çıkın çıkardı, masanın üstüne attı ve herkes bu hâdisenin şaşkınlığı altında iken birdenbire tüydü gitti. Ahmed Efendi de şaşır-

mıştı... müşteriler de masaya geldiler, çıkını almak isterlerken Vatandaş Ahmed Efendi kendisine geldi:

— İlişmeyin! (diye bağırdı ve ilâve etti). İçinde saatler var. Çalınmış saatler...

Herkes sustu... Ahmed Efendi dükkâncıya:

— Bunları sana emanet ediyorum usta!..

— Ben öyle şey kabul etmem dostum...

— Öyle ise git, şuradan bir polis çağır!.

— Sen çağır!.

— Ben gidersem saatler ne olacak?

— Onları da beraber al!

— Yoook! Alamam, sonra başım yanar...

Etrafındakiler de hak verdiler. Nihayet Ahmed Efendi çıkını oradaki iki kişiye emanet edip dışarı çıktı. Kendisini çevirdikleri yere gitti... az aranınca o adamı buldu...

— Az gelir misiniz?

Sivil polis olduğu anlaşılan adam:

— Ne var? diye sordu.

— Saatleri bulduk...

— Nerede?.

— Şurada aşçı dükkânında...

Gittiler... hali keyfiyeti anlattı... beraberce karakola gittiler... Tabiî şahitler de beraber... Zabıt tutuldu... saatlerin sahibi çağırıldı... teslim edildi. Saatçi bir ihtiyar adammış... dualar etti Ahmed Efendiye... Ahmed Efendi de memnun bir halde eve döndü...

Aradan iki gün geçtikten sonra bekçi bir celb tebliğ etti:

— Hırsızlıktan dolayı mahkemeye gideceksin, Ahmed Bey...

Beyninden vurulmuşa döndü... kâğıdı aldı... karakola gitti... tetkik ettiler... şahitlik için çağırıldığını söylediler, rahat etti...

Ahmed Efendi o gün Galataya musluk almaya gitti... patırtı sırasında musluğu aşçı dükkânında unutmuştu... bir daha da gidip aramaya utandı.

ALLAH MESUD ETSİN!.

İnsanlar vardır ki; çocukluktan arkadaş olmuşlardır. Lâkin aradan seneler geçmiş, birbirlerini görememişler, neden sonra haberler alınışlar... eski arkadaşlıklarını hatırlamışlardır. Bu gibi adamlar elli yaşına vardıkları halde birbirlerini, hafızalarında hâlâ 10 yaşındaki şemail ve kıyafetle hatırlarlar.

Vatandaş Ahmed Efendi de mahallede arkadaşlık ettiği Halili böyle hatırladı. Küçük iken bakkalın yanındaki viranelikte kaydırak oynamışlar, cami avlusundaki çitlenbik ağacına beraber çıkmışlar... beraber düşmüşler... İlk gençliklerini beraber geçirdikten sonra birbirlerini kaybetmişlerdi. Ahmed Efendi o zamanları bütün teferrüatına kadar pek iyi hatırlıyordu. Bir gün mahallede yeni yapılmış, henüz boş bir evin içine girmişler, uzaktan gelen yumurtacıyı kapının arkasına gizlenerek kadın sesi taklid edip çağırmışlar...

— Seç tazelerini! demişler... ve adamın birer birer verdiği kırk yumurtayı yarıyarıya oracıkta içtikten sonra kapıyı kapayıp arka taraftan meydana çıkmışlar... Kapının önünde:

— Hanım! Neredesin! Versene paramı! İşim var, gideceğim! diyen yumurtacıya:

— Hemşerim! Kiminle konuşuyorsun? diye sormuşlardı.

— Kadınlan!

— Hangi kadın?

— Nah! Şu evden bir kadın kırk yumurtayı aldı... parasını vermeyo... deyince gülüşmüşlerdi.

— Hemşerim! O ev boş... İçeride adam yok!.

Zavallı yumurtacı bu hakikate ancak arkadan eve girip içerisini iyice aradıktan sonra varabilmişti. Yani Ahmed ile Halilin arkadaşlığı bu çeşid hâdiselerle pekleşmişti.

Aradan zaman geçti. Halilin ailesi Anadoluya gitti, tabiî birbirlerini kaybettiler. Vatandaş Ahmed Efendi yıllardan sonra bir gün Halilin önce taşaronluk, sonra da yol müteahhitliği ettiğini ve hali vakti yerinde olduğunu öğrendi, pek sevindi... Lâkin arayıp görmek için adresini bulamadı.

Üç, dört gün evvel Vatandaş Ahmed Efendiye mahalle bekçisi geldi.

— Ahmed Bey, seni postacı arıyordu... diye haber verdi.

— Ben buradayım... ne diye gelmedi?.

— Emme edresin tamam değil!. Elinde bir mektup vardı. Bana sordu. Ver bana götüreyim, dedim. Ben götürürüm, dedi... diye konuştu.

Ertesi gün de postacı Ahmed Efendiye geldi.

— Size bir davetiye var.

— Ne davetiyesi?.

— Düğün davetiyesi...

— Onun için mi beni arıyordun?

— Evet! Adres yanlış yazılmış...

Postacı davetiyeyi verdi...

Ahmed Efendi meraklı bir adam değildi. O sırada da bir müşteri gelmiş... «Yedi dükkân süprüntüsü» istiyordu. Onları hazırladı... sonra bir müşteri daha geldi... onunla da meşgul oldu. Arkasından çırak yere kezzap döktü... onu temizlemekle uğraştı. Aktarlık deyip geçmemeli. Türlü derdi var... böylece davetiyeyi açıp okumayı unuttu. Zarf da çekmecede kaldığı için gözüne ilişmedi.

Akşam çekmeceden paraları alıp hesabı kapatırken zarf gözüne ilişti. Cebine koydu. Dükkânı kapadıktan sonra eve giderken bakkala uğradı, öteberi aldı, eve gitti... soyundu, ceplerini boşaltırken zarf ortaya çıktı... acelesiz bir adamdı... elini yüzünü yıkadı, geceliğini giydi, zarfı açtı. Zaten açıktı da... İçinden matbaada basılmış yaldızlı davetiye çıktı.

«Halil Veryansın» ile «Nuriye Körpe» adında bir çiftin

Beyazpalasta nikâh törenine davet ediliyordu. «Halil» isminin yanında da el yazısile «çocukluk arkadaşın Halil» diye imza vardı. Altına da «gelmezsen darılırım» ibaresi ilâve edilmişti, tabiî derhal hatırladı...

— Hay Allah... bizim Halil evleniyor ha!. diye söylendi. Nikâh ertesi gün saat dört raddelerinde olacaktı.

Ne olsa çocukluk arkadaşı... nikâha, düğüne, kına gecesine gitmekten hazetmiyen Ahmed Efendi, Halilin düğününe gitmemezlik edemedi. Saat üçe doğru dükkândan çıktı. Bir dolmuşla Beyoğluna gitti. Bir porselen tabak satın aldı. Düğün hediyesi için daha münasip bir şey bulamadı. Paket yapılırken satıcı sordu:

— Hediyelik mi?

— Evet!

— Kartınızı verir misiniz? İçine koyalım...

— Benim kartım yok...

— Nasıl olur?

— Kullanmam kardeşim.

— Nereden bilecekler, sizden geldiğini?.

— Ben kendim götürürüm.

— Ama sonradan hediyeler kimden geldi diye ararlar... onun için içine bir kâğıt koymalı...

Ahmed Efendi, satıcının fikrini beğendi... Bir boş kart buldular. Ahmed Efendi eski yazı ile «çocukluk arkadaşın aktar Ahmed tarafından... Uğurlu kademli olsun. İnşallah bir yastıkta kocarsınız» diye yazdı. İçerisine koydular. Paket yapıldı... dükkândan çıktı... Tünele geldi... meydandan akan dolmuşlardan birine atladı... Aksaraya indi... Oradan da yavaş yavaş Lâleli yokuşunu tırmandı... Beyazpalasa geldiği zaman saat dörde çeyrek vardı...

O Beyazpalas da bir âlem yani, giren çıkan belli değil... arı kovanı gibi...

Vatandaş Ahmed Efendi hediyesi koltuğunda merdivenleri tırmandı... Üst kattaki nikâh salonuna vardı... kalabalık... tabiî davetlilerden kimseyi tanımıyor. Nasıl tanısın? Otuz sene evvel birbirinden ayrılmış iki arkadaşın ta-

nıdıkları da ayrı kimseler oluyor...

Girenler, çıkanlar... Ahmed Efendi, acemi acemi oralarda dolaşırken orta yaşlı becerikli bir kadın, şuna buna buyur ediyor... yer gösteriyordu... Ahmed Efendi sordu:

— Halil Beyin nikâhı...

— Evet canım...

— Ne zaman?.

— Bir nikâh var... ondan sonra...

— Halil Bey yok mu?.

— Buralarda idi...

— Göremedim de...

— Eeey malûm ya! Şimdi telâşı var...

— Kimi alıyor kuzum?...

— Helvacızadelerin kızını...

Ahmed Efendi bu aileyi tanımıyordu...

— Nereli bunlar?

— Kayserili...

Biraz daha dolaştı... O kadın tekrar geldi...

— Siz davetli misiniz?.

— Evet! Halil benim çocukluk arkadaşımdır...

Kadın paketi göstererek:

— İsterseniz paketinizi Huriye Hanıma verelim...

— Huriye Hanım kim?

— Kayınvalidesi...

— Olur...

Gittiler... Yaşlıca bir kadın... Kangal kangal altın bilezikler.

Ahmed Efendiyi o kadına tanıttı...

— Bey, damadın arkadaşıymış, Huriye Hanım...

— Gozel... nasılsınız bakalım? Adınız ne?.

— Ahmed... Aktariye tüccarı. Her ne kadar size lâyık değilse de...

— Aaa! Ne demek? Yarım elma, gönül alma...

Ne desin Ahmed Efendi? Verdiği hediye yarım elma denecek kadar mütevazı değil... Bir lâf da söylemek lâzım...

— Aman kırılmasın... diyebildi... Paketi aldılar... Ora-

da bir masanın üstünde diğer paketlerin yanına koydular. Masanın başında da başörtülü bir kadın nöbet bekliyordu. Kaynana ona:

— Aman Gülsün eyi mukayyed ol... kimse almasın! dedi. Öteki de:

— Bakıyorum büyükhanım! diye cevap verdi.

Ahmed Efendi bekledi. Hani nikâh olsun da Halili tebrik etsin diye...

İki dakika sonra o kadın, hani Ahmed Efendiyi karşılayan kadın geldi.

— İşte Halil Bey geldi, diye kapıdan giren birini gösterdi. Ahmed Efendi baktı...

— Amma da değişmiş yahu! Şişmanlamış da... genç de kalmış, diye söylendi... Hiç çocukluğuna benzemiyor. Sokuldu...

— Tebrik ederim... Ben Ahmed, dedi.

Adam, nikâh heyecanile olacak... Ahmed Efendiye pek iltifat etmedi.

— Teşekkür ederim... nasılsınız Ahmed Bey... dedi...

— İyiyim, hamdolsun... siz nasılsınız?.

— Biz de iyiyiz, dedi... Derken başkalarile görüştü... onların elini sıktı... Vatandaş Ahmed Efendinin canı sıkıldı.

— Ne kadar değişmiş... huyu da değişmiş. İnsan çocukluk arkadaşına böyle mi muamele eder? dedi ve nikâhı beklemeden salondan çıktı. Merdivenden indi. Bir kat aşağıda da bir kalabalık... Bu da ne? Derken uzaktan birisi seslendi:

— Ahmed! Ahmed Bey!.. Yahu, neredesin be!. Gelmiyeceksin diye üzüldümdü...

Ahmed Efendi ses gelen tarafa baktı... birden de tanıdı...

— Halil!. Ayol sen burada mısın?.

Kucaklaştılar...

— Nerede kaldın?

— Ben yanlışlıkla üst kata çıkmışım... nasılsın bakalım.

— İyiyim. Böyle bir saadet günümde seni aradım.

— Allah razı olsun... çok teşekkür ederim... Ama bana bir dakika müsaade...

— Yahu, dur bir şekerimizi ye! Bir limonata...

— Dur kardeşim dur. Bir dakika... Şimdi gene gelirim...

Hemen üst kata seğirtti. Caz başlamış... herkes dansediyor... Hediye masasına sokuldu... bomboş... demek kalkmış... ne yapsın şimdi?. Hediyeyi yanlışlıkla verdiğini kime söyleyecek... aklına bir şey geldi... Seslendi...

— Arkadaşlar...

Dansedenler durdu... Herkes dinledi...

— Alt kattaki salondaki düğünde de damadın adı Halil, buradakininde de...

Bir ses:

— Ne olmuş?. dedi.

— Hayır, yanlışlıkla buraya gelecek hediyelerden oraya gitmiş olanlar varsa gelip, bakın!.

Ses sada yok...

— Oraya gidecek olanlardan buraya gelmiş olanları. Ben arayacağım müsaadenizle...

Tıssss!.

O sırada gözüne az evvel kendini karşılayan kadın ilişti...

— Hanımcım! Siz benim hediyeyi verir misiniz bana!. Demin yanlışlıkla sizin Halil Beyi bizim Halil Bey sanarak vermişim.

— A, nasıl şey?. Hediye geri alınır mı?.

— Alınır, alınır... Yanlışlıkla alt salona girecek yerde üst salona girmişiz, dalgınlık...

— Nereden bulalım... sizin hediyenizi... bakalım... siz hediye verdiniz mi?

Ahmed Efendi halim selim bir adamdı... ama bu kadarına dayanamadı...

— Hanım... sen bana bak... bu salonu şimdi bitpazarına çeviririm ben... Nerede hediyeler?.

Kadınlarda çığlıklar koptu... Salon birbirine karıştı... Alt kattaki salondan da yukarıya adamlar çıktı. Ahmed Efendi bağırıyordu:

— Yahu!. Benim Halilim aşağıda... Hediyeyi ben onun düğünüdür diye size verdim... Verin geriye... ayıptır be!.

Oranın damadı öteki Halil meydana çıktı... Ahmet Efendiye geldi... Sessizce:

— Gel kardeşim... hediyelere bak!. Hangisi seninse alırsın! Ama isbat etmek lâzım...

— Orası kolay...

— Nasıl kolay?

— Sen hediyeleri göster de... alt tarafına karışma...

Yan odaya girdiler. İskemleler üzerine konmuş hediyeler arasında Ahmed kendi paketini tanıdı.

— İşte!.

— Ne var içinde?.

— Tabak...

— Ne tabağı?.

— Tabak basbayağı... İsmim de yazılı...

Açtılar... Satıcının koyduğu kart meydana çıktı. Ahmed Efendi damadan burnuna sokarak gösterdi...

— Tamam mı?.

— Tamam...

Ve hediyeyi alıp bir koşu aşağı indi... Kendi Halilini buldu. «Allah mesud etsin» diyerek verdi. Hâdiseyi de anlattı. Güldüler, O akşam Ahmed Efendi biraz keyif oldu.

YENİ MATBAA
İSTANBUL - 1957

AKBABA MİZAH YAYINLARI

İSİM	Fiatı
Mizah Hikâyeleri Antolojisi Cilt: 1	1.00
» » » » 2	1.00
» » » » 3	1.00
» » » » 4	1.00
Meşhurların Nükteleri	1.00
Sahtekârsız Memleket	1.00
Bir Dakika	1.00
Kapatma	1.00
Yepetaş	2.00
Sarı Çizmeli Mehmet Ağa	1.00
Sosyete	1.00
Macun Hokkası	2.00
Düğün Gecesi	2.00
Uçan Daireler	2.00

Fiatı 1 Lira